

Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану ережесін бекіту туралы

Күшін жойған

Көлік және коммуникациялар министрінің 2004 жылғы 16 ақпандағы N 67-І бұйрығы. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінде 2004 жылғы 23 наурызда тіркелді. Тіркеу N 2760. Күші жойылды - Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникация министрінің 2009 жылғы 2 ақпандағы N 54 бұйрығымен

Күші жойылды - ҚР Көлік және коммуникация министрінің 2009.02.02 N 54 бұйрығымен.

----- Бұйрықтан үзінді -----

"Нормативтік құқықтық актілер туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 27-бабына сәйкес БҰЙЫРАМЫН:

1. "Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану ережесін бекіту туралы" Қазақстан Республикасы Көлік және коммуникациялар министрінің 2004 жылғы 16 ақпандағы N 67-І бұйрығының (Қазақстан Республикасының нормативтік құқықтық актілерін мемлекеттік тіркеу тізілімінде N 2760 нөмірмен тіркелген, "Ресми газеттің" 2004 жылғы 18 желтоқсандағы N 51 (208) санында жарияланған) күші жойылсын.

2

3. Осы бұйрық қол қойылған күнінен бастап күшіне енеді, таныстыру мен таратуға жатады.

Министр

С. Ахметов

"Автомобиль көлігі туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 13-бабының 12) тармақшасына сәйкес Бұйырамын:

1. Қоса беріліп отырған Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану ережесі бекітілсін.

2. Автомобиль көлігі басқармасы (Ш.Қ.Маханов) осы бұйрықтың Қазақстан Республикасының Әділет министрлігіне мемлекеттік тіркеу үшін ұсынылуын қамтамсыз етсін.

3. Осы бұйрықтың орындалуын бақылау Қазақстан Республикасының Көлік және коммуникациялар вице-министрі Е.Ж.Қошановқа жүктелсін.

4. Осы бұйрық Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде мемлекеттік тіркеуден өткен күнінен бастап қолданысқа енгізіледі.

Министр

К е л і с і л д і

Қазақстан

І ш к і

і с т е р

Р е с п у б л и к а с ы н ы ң

м и н и с т р і

2004 жылғы 16 ақпан

Қ а з а қ с т а н

Р е с п у б л и к а с ы

К ө л і к

ж әне

к о м м у н и к а ц и я л а р

м и н и с т р і н і ң

2 0 0 4

ж ыл ғы

1 6

а қ п а н д а ғы

№ 67-І бұйрығымен бекітілген

Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану ережесі

Осы Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану ережесі (бұдан әрі - Ереже) іске асырылуы жол қозғалысы қауіпсіздігін, жолаушыларды, багажды және жүктерді автомобильмен тасымалдау қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, сондай-ақ автокөлік құралдарының қоршаған ортаға зиянды әсерін азайтуға және олардың пайдалану сенімділігін арттыруға бағытталған автокөлік құралдарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі негізгі нормативтік ережелерді белгілейді.

1-тарау. Жалпы ережелер

&1 Ережеде пайдаланылатын негізгі ұғымдар

1. Автомобиль көлік құралы (бұдан әрі - автокөлік құралы) - автобустарды, шағын автобустарды, жеңіл және жүк автомобильдерін, автомобиль тіркемелерін , ершікті тартқыштарға жартылай тіркемелерді, сондай-ақ мамандандырылған автомобильдерді (жүктердің белгілі бір түрлерін тасымалдауға арналған) және арнайы автомобильдерді (әр түрлі, негізінен көліктік емес жұмыстарды орындауға арналған) қамтитын автомобиль көлігі жылжымалы құрамының бірлігі.

2. Жарамды жай-күй - автокөлік құралдарының конструкциясына, параметрлеріне, функционалдық мақсатталуына және агрегаттарының, тораптарының, бөлшектерінің қасиеттеріне қойылатын нормативтік кесімдер мен конструкторлық құжаттаманың барлық талаптарына сәйкес келетін техникалық жай-күй.

3. Автокөлік құралының санаты - 1-қосымшаға сәйкес техникалық параметрлері мен функционалдық мақсаты бойынша автокөлік құралының жіктемесін белгілейтін мән.

4. Сенімділік - жұмыстың, техникалық қызмет көрсетудің, жөндеудің және сақтаудың берілген режимдерінде және пайдалану шарттарында, белгіленген

шектердегі берілген функциялардың орындалуын, пайдалану көрсеткіштерінің сақталуын қамтамасыз ететін автокөлік құралы агрегаттарының, тораптарының және бөлшектерінің техникалық жай-күйі.

5. Жарамсыз жай-күй - автокөлік құралдарының конструкциясына, параметрлеріне, функционалдық мақсатталуына және агрегаттарының, тораптары мен бөлшектерінің жұмыстық мақсаты мен қасиеттеріне қойылатын нормативтік кесімдер мен конструкторлық құжаттама талаптарының біреуіне болса да сәйкес келмейтін техникалық жай-күй.

6. Техникалық қызмет көрсетудің міндетті жұмыстары (міндетті жұмыстар) - орындалуы жол қозғалысы қауіпсіздігін қамтамасыз етуге және автокөлік құралдарының қоршаған ортаға зиянды әсерін азайтуға бағытталған операциялар кешені.

7. Автокөлік құралының толық массасы - толығымен жағармай (отын, май, салқындататын сұйықтық) құйылған, жасаушы кәсіпорын белгілеген жолаушылардың немесе жүктің барынша рұқсат етілген саны бар жинақталған (қосалқы доңғалақпен және сайманмен) автокөлік құралының массасы.

8. Ұсынылатын техникалық қызмет көрсету жұмыстары (бұдан әрі - ұсынылатын жұмыстар) - орындалуы негізінен бөлшектердің тозуын, агрегаттардың, тораптардың және бөлшектердің техникалық жай-күйі параметрлерінің нашар жаққа өзгеру қарқынын төмендетуге, автокөлік құралдарының үнемділігін, жүрмей қалу мен ақаулықтардың туындауын болдырмауды қамтамасыз етуге бағытталған техникалық қызмет көрсету операцияларының кешені.

9. Автокөлік құралының жабдықталған массасы - толығымен жағармай (отын, май, салқындататын сұйықтық) құйылған, жинақталған (қосалқы доңғалақпен және сайманмен) автокөлік құралының массасы.

10. Техникалық жай-күй - автокөлік құралының пайдалану процесінде өзгеруге бейім қасиеттері мен нормативтік және конструкторлық құжаттамада белгіленген агрегаттарының, тораптарының және бөлшектерінің, олардың өз функцияларын орындау немесе оларды мақсаты бойынша қолдану мүмкіндігін анықтайтын параметрлерінің жиынтығы.

11. Техникалық қызмет көрсету (бұдан әрі - ТҚ) - автокөлік құралдарын жарамды күйде ұстауға, қозғалыс қауіпсіздігін қамтамасыз етуге, оларды пайдалану және сақтау процесінде қоршаған ортаны қорғауға бағытталған операциялардың кешені (техникалық әсер ету).

2-тарау. Пайдаланымдағы автокөлік құралдарының техникалық жай-күйіне қойылатын жалпы талаптар
&1 Жалпы ережелер

12. Автокөлік құралдары, олардың артегаттары, тораптары және бөлшектері:

1) "Автокөлік құралдары. Қозғалыс қауіпсіздігінің шарттары бойынша техникалық жай-күйге қойылатын талаптар. Тексеру әдістері" туралы КСРО Стандарттау және метрология комитетінің 1991 жылғы 2 желтоқсандағы N 1851 қаулысымен бекітілген МЕМСТ 25478-91 (бұдан әрі - МЕМСТтар) сәйкес қозғалыс қауіпсіздігінің шарттары бойынша техникалық жай-күй;

2) "Табиғатты қорғау. Атмосфера. Бензин қозғалтқыштары бар автомобильдердің пайдаланылған газдарындағы көміртек оксиді мен көмірсутегілердің құрамын өлшеу нормалары мен әдістері. Қауіпсіздік талаптары" туралы КСРО Стандарттар жөніндегі мемлекеттік комитетінің 1987 жылғы 13 наурыздағы N 732 қаулысымен бекітілген МЕМСТ 17.2.2.03-87 сәйкес пайдаланылған газдардағы уытты заттардың құрамы;

3) "Дизельді автомобильдер. Пайдаланылған газдардың түтінденуі. Өлшеу нормалары мен әдістері. Қауіпсіздік талаптары" туралы КСРО Министрлер Кеңесі Мемлекеттік стандарттар комитетінің 1975 жылғы 18 желтоқсандағы N 3944 қаулысымен бекітілген МЕМСТ 21393-75 сәйкес пайдаланылған газдардың түтіндену деңгейі ;

4) "Жер үсті көлігіне арналған қауіпсіз шыны. Жалпы техникалық шарттар" туралы КСРО Стандарттар жөніндегі мемлекеттік комитетінің 1988 жылғы 23 желтоқсандағы N 4557 қаулысымен бекітілген МЕМСТ 5727-88 талаптарына желге қарсы шынылар параметрлерінің сәйкестігі бөлігінде белгіленген талаптарға жауап беруі тиіс.

13. Конструкцияда көзделген шанақ пен кабина есіктерінің құлыптары, жүк платформасы ернеулерінің тиектері, цистерналар мен отын бактері ауыздарының тиектері, отын бағы қақпағының құрылғысы, жүргізуші мен жолаушы отырғыштарының реттеу тетіктері мен бекіткіш құрылғылары, желге қарсы шыныны қыздыру, үрлеу және тазарту құрылғылары, айдап кетуге қарсы құрылғы жұмысқа жарамды күйде болуы тиіс.

14. Автобустардағы сыртқы қаптал артқы жақ айналары, бамперлер, тұтқалар, қосалқы доңғалақ, аккумуляторлар, отырғыштар, қауіпсіздік белдігі автокөлік құралының конструкцияларында көзделген орындарда бекітілуі тиіс.

&2 Қоректендіру, салқындату, майлау және от алдыру жүйелерін қоса алғанда, қозғалтқыштарға қойылатын талаптар

15. Қозғалтқыштың техникалық жай-күйі мен оның жабдығы жеңіл және сенімді іске қосуды қамтамасыз етуі тиіс. Жұмыстық температураға дейін қыздырылған қозғалтқыш барлық режимдерде орнықты жұмыс істеуі тиіс.

16. Қозғалтқыштың, қалқалық жабдықтың және капот асты кеңістігінің бетінде отын және майлау материалдарын сіңіруге және жинауға бейім ескі

шүберекті немесе өзге де мақта-мата және синтетикалық бұйымдарды тығыздағыш ретінде пайдалануға рұқсат етілмейді.

17. Қалқалық жабдық (қоректендіру және от алдыру жүйесінің стартері, генераторы, тораптары және бөлшектері) ретінде автокөлік құралының, не ұқсас параметрлері бар олардың баламаларының нақты маркасына (үлгісіне) жасаушы зауыт конструкторлық құжаттамада көздеген тораптар мен бөлшектерді ғана пайдалануға рұқсат етіледі.

18. Клапан қақпақты, картер табандығын, май сүзгісін (центрифуга), сондай-ақ май радиаторы мен құбырларын бекіту орындары герметикті болуы және майдың ағу мүмкіндігін болдырмауы тиіс. Қозғалтқыштың майлау жүйесінде май ұстамайтын резеңке-техникалық материалдардан жасалған жалғастырғыш келтеқұбырлар мен құбырларды пайдалануға рұқсат етіледі.

19. Салқындату жүйесіндегі жалғастырғыш келтеқұбырлар радиатормен, су сорғысымен, термостатпен, ұлғайтқыш кеспекпен, сондай-ақ салонның (кабинаның) қыздыру жүйесімен, салқындатқыш сұйықтықтың ағу мүмкіндігін болдырмайтын герметикалық қосылуды қамтамасыз етуі тиіс.

20. Қозғалтқыштағы салқындатқыш сұйықтық температурасының, май қысымының датчиктері және олардың көрсеткіштері жарамды күйде болуы тиіс.

21. От алдыруды және отын бүркуді басқару шағын процессорлық жүйесі бар қозғалтқыштың (иінді білік айналысының жиілігінің, иінді біліктің бұрылу бұрышы бойынша күйінің, жіберу құбырындағы қысымның, дроссель жапқышының, ауа температурасының, пайдаланылған газдардағы уытты заттар құрамының) жұмыс режимінің датчиктері жарамды күйде болуы тиіс.

22. Қозғалтқыш картері желдету жүйесінің герметиктігін бұзуға жол берілмейді.

23. Барлық жетек белдіктерінің тартылуы пайдалану жөніндегі нұсқауда (конструкторлық құжаттамада) автокөлік құралының нақты маркасы (үлгісі) жасаушы кәсіпорын үшін белгілеген талаптарға сәйкес келуі тиіс.

24. Бензиндік және дизельдік қозғалтқыштардың қоректендіру жүйесінде отынның ағуы мен ауаның сорылуы болмауы тиіс.

25. Шығару жолы жүйесі (шығару коллекторы, қабылдау түтігі, резонатор, сөндіргіш, нейтрализатор және құбыр) герметикті және тораптар сенімді бекітілуі тиіс.

26. Сұйытылған мұнай немесе сығылған табиғи газбен жұмыс істейтін автокөлік құралдарының қоректендіру жүйесінде куәландыру мерзімі өткен газ баллондарын пайдалануға, сондай-ақ газдың шығуына рұқсат етілмейді.

&3 Электр жабдығы мен сыртқы жарық беру аспаптарына қойылатын талаптар

27. Электр жабдығының аспаптары (дыбыстық сигнал, лампалар, жарық беру және сигнал беру аспаптары, бақылау-өлшеу аспаптары, фаралар, кіші фаралар, артқы шамдар, тоқтату сигналы қалқаншасының сақтандырғыштары және жарықты ауыстырып қосқыштар) жарамды күйде болуы тиіс.

28. Жарықтың күшін, фаралардың (оның ішінде тұманға қарсы) жарық ағынының бағытын, бұрылыстар көрсеткіштері жалтылының жалғасу жиілігін реттеу параметрлері, сондай-ақ шыны тазартқыштар мен шыны жуғыштардың жұмыс істеу параметрлері МЕМСТтардың талаптарына сәйкес келуі тиіс.

29. Автокөлік құралындағы сыртқы жарық аспаптарының саны мен орналасуы "Автомобильдердің, автобустардың, троллейбустардың, тракторлардың, тіркемелердің және жартылай тіркемелердің сыртқы жарықтық аспаптары. Саны, орналасуы, түсі, көріну бұрыштары" туралы КСРО Министрлер Кеңесі Мемлекеттік стандарттар комитетінің 1975 жылғы 18 шілдедегі N 1857 қаулысымен бекітілген МЕМСТ 8769-75 талаптарына сәйкес келуі тиіс.

30. Автопоездың өлшем оттары, айыру белгісі, тежеу сигналы, артқы жүріс шамдары тиісті басқару органдарына әсер ету кезінде қосылуы тиіс.

31. Авариялық сигнал беру тетігі барлық бұрылыс көрсеткіштерінің жылтылдау режимінде ілеспелі қосылуын қамтамасыз етуі тиіс.

32. Электр сымдары ширатылып жиналуы, сенімді бекітілуі және қысқа тұйықталу мүмкіндігін болдырмауы тиіс.

&4 Ілінісуге қойылатын талаптар

33. Ауыстырып қосу берілісінің механикалық қорабы бар автокөлік құралында ілінісу басқышына бір реттік басу ілінісуді сөндіруді толық мөлшерде қамтамасыз етуі (айналу моментінің қозғалтқыштан трансмиссияға берілуін болдырмауы) тиіс.

34. Ілінісу басқышы толығынан басылған және беріліс қосылып тұрған, не оны қосу кезінде автокөлік құралының өздігінен қозғалуына жол берілмейді.

35. Ілінісу басқышын біркелкі жіберген кезде автокөлік құралы орнынан бір қалыпты (жұлқусыз) қозғалуы тиіс.

36. Ілінісу басқышының еркін жүрісінің, жұмыс цилиндрінің штогы жүрісінің шамасы, сондай-ақ басты цилиндр сыйымдылығындағы жұмыстық сұйықтықтың деңгейі мен үлгісі (маркасы) пайдалану жөніндегі нұсқауда (конструкторлық құжаттамада) жасаушы кәсіпорын автокөлік құралының нақты маркасы (үлгісі) үшін белгілеген талаптарға сәйкес келуі тиіс. Ілінісу жетегіндегі сұйықтықтың ағуына жол берілмейді.

37. Ілінісуді басқару жетегі ілінісудің толық және шусыз қосылуы мен ажыратылуын қамтамасыз етуі тиіс. Ілінісудің тоқтап қалуына жол берілмейді.

&5 Берілісті ауыстырып қосу қорабына қойылатын талаптар

38. Берілісті ауыстырып қосу тетігі олардың дәл ауыстырып қосылуы мен бекітілуін қамтамасыз етуі тиіс.

39. Беріліс қорабы мықты бекітілуі және май ақпауы тиіс. Жетектік тартқыштардың және берілісті ауыстырып қосу тетігінің жалғанған жерлері бекітілуі тиіс.

40. Берілістің гидромеханикалық қорабында берілісті автоматты ауыстырып қосу режимдері дұрыс реттелуі тиіс.

&6 Карданды беріліске қойылатын талаптар

41. Автокөлік құралының қозғалысы кезінде карданды берілісте көрініп тұрған (нақты) зақымданулар (жарықтар, майысқан жерлер), сондай-ақ шу (діріл) болмауы тиіс.

42. Көпкілтек және топсалы қосылыстардың фланецтерін бекіту өздігінен қатаятын гайкалармен немесе контргайкалармен жүзеге асырылуы тиіс. Көпкілтек және топсалы қосылыстардың фланецтерін бекітуде, сондай-ақ аспалы мойынтіректі бекітуде бұрандамалар мен гайкалардың болмауына жол берілмейді.

43. Оймалы қосылған жерлердің тарту моментінің, топсалы және көпкілтек қосылыстардағы саңылаудың, сондай-ақ карданды берілістегі соғудың шамасы пайдалану жөніндегі басшылықта (конструкторлық құжаттамада) автокөлік құралының нақты маркасы (үлгісі) үшін жасаушы кәсіпорын көздеген рұқсат етілген мәндердің шегінде болуы тиіс.

&7 Жетекші белдікке қойылатын талаптар

44. Жетекші белдіктің корпусында көрініп тұрған жаншылған жерлер мен геометриялық бұзушылықтар, жарты біліктер, карданды берілісті жалғастыру фланеці, сондай-ақ басты беріліс редукторын бекіту аймағындағы төсеме қойылған жерлерде май ағуы болмауы тиіс. Сапун жарамды күйде болуы тиіс.

45. Жарты білік мойынтіректеріндегі саңылаудың шамасы пайдалану жөніндегі басшылықта (конструкторлық құжаттамада) автокөлік құралының нақты маркасы (үлгісі) үшін жасаушы кәсіпорын көздеген рұқсат етілген мәндердің шегінде болуы тиіс. Автокөлік құралының қозғалысы кезінде жүргізуші белдіктің тораптарында (жарты білік мойынтіректерінде, басты берілістің тісті іліктіргішінде, тең бұрыштық жылдамдықтар топсаларында) шудың болуына жол берілмейді.

46. Оймалы қосылыстар (қамыттар, лонжерондарды бекіту басқыштары, рессорлардың, амортизаторлардың саусақтары) жүргізуші белдіктің жалғасатын тораптармен бекітілетін жерлерінде тартылуы және бекітілуі тиіс. Бекіту бұрандамаларының немесе гайкаларының, негізгі бұрандамалардың (оның ішінде олардың бүлінуі) болмауына, сондай-ақ автокөлік құралының шанағына қатысты жетекші белдіктің қисаюына жол берілмейді.

&8 Рульдік басқаруға қойылатын талаптар

47. Руль тетігі мен руль жетегі автокөлік құралының шанағына (рамасына) мықты бекітілуі тиіс.

48. Руль тартымдарының ұштықтарындағы саңылау пайдалану жөніндегі басшылықта (конструкторлық құжаттамада) автокөлік құралының нақты маркасы (үлгісі) үшін жасаушы кәсіпорын көздеген рұқсат етілген мәндерден аспауы тиіс.

49. Рульдік басқару тетігіндегі жиынтық люфт МЕМСТтарда белгіленген рұқсат етілген мәндерден аспауы тиіс.

50. Рульдік басқару күшейткішімен жабдықталған автокөлік құралында руль доңғалағының қозғалыссыз күйде және қозғалтқыш жұмыс істеп тұрған кезде өздігінен айналуына жол берілмейді.

51. Руль тетігінде және руль жетегінде қалдық деформацияның іздері, жарықтар және басқа ақаулары бар бөлшектерді қолдануға рұқсат етілмейді.

52. Руль доңғалағының айналуы, оның бұрылу бұрышының барлық диапазонында жұлқымай және айқаспай өтуі тиіс.

53. Руль тартымдарының оймалы қосылыстары тартылуы және бекітілуі тиіс. Руль доңғалағының кезінде бөгде шу (сықыр, шерту) болмауы тиіс.

54. Айдап кетуге қарсы құрылғының құлпы руль білігін, от алдыру кілтін "рульмен басқару жабық" күйінен алғаннан кейін ғана жабылуы тиіс.

55. Рульдік басқару күшейткішінің резервуарындағы жұмыс сұйықтығының деңгейі пайдалану жөніндегі басшылықта (конструкторлық құжаттамада) автокөлік құралының нақты маркасы (үлгісі) үшін жасаушы кәсіпорын белгілеген талаптарға сәйкес келуі тиіс. Рульдік басқару күшейткішінің гидравликалық жүйесінде жұмыс сұйықтығының ағуына рұқсат етілмейді.

&9 Тежегіш жүйесіне қойылатын талаптар

56. Автокөлік құралдарының тежегіш жүйесінің элементтері жарамды күйде болуы және жасаушы кәсіпорында пайдалану жөніндегі нұсқауда (конструкторлық құжаттамада) автокөлік құралының нақты маркасы (үлгісі) үшін белгіленген талаптарға сәйкес келуі тиіс.

57. Тежегіш басқышына бір рет басу автокөлік құралының сол және оң жақтары доңғалақтарының тиімді, бір мезгілдегі және біркелкі тежелуін қамтамасыз етуі тиіс.

58. Автокөлік құралдарының тежеу тиімділігінің нормативтері, жұмыс, қосалқы және тұрғызу тежегіш жүйелерінің параметрлері, автокөлік құралының алдыңғы және артқы біліктерінің тежегіш жетегі буындарының, сондай-ақ автопоезд буындарының жұмыс істеу уақыттарының асинхрондық параметрлері МЕМСТтардың талаптарына сәйкес келуі тиіс.

59. Тұрғызу тежегішінің тұтқасы бекіту құрылғысымен жұмыс күйінде ұсталуы тиіс.

60. Қозғалтқыш жұмыс істеп тұрған кезде пневматикалық тежегіш жетегі ресиверлерінің бақылайтын сыртқа шығып тұратын өткізгіштеріндегі сығылған ауаның қысымы 0,65-тен 0,85 МПа, ал тіркемелер (жартылай тіркемелер) үшін тартқышқа бір сымды жетек бойынша қосу кезінде - кемінде 0,48 МПа және екі сымды жетекке қосу кезінде - кемінде 0,63 МПа рұқсат етіледі.

61. Пневматикалық немесе пневмогидравликалық тежегіш жетегі герметиктігінің бұзылуы қозғалтқыш жұмыс істемеген кезде ауа қысымының түсуін қысым реттегішінің төменгі реттеу шегінің шамасынан:

1) 12 минут ішінде - тежегіш жүйесін басқару органдарының еркін күйі кезінде ;

2) 6 минут ішінде - тежегіш жүйесін басқару органдарын іске толық қосқаннан кейін 0,02 МПа артық туындатпауы тиіс.

Доңғалақ тежегіш камераларынан сығылған ауаның шығуына жол берілмейді.

62. Пневматикалық және пневмогидравликалық тежегіш жетектерінің манометрлерін қоса алғанда, тежегіш жүйелерінің сигнал беру және бақылау жүйесі, сондай-ақ тұрғызу тежегіш жүйесін басқару органдары жарамды күйде болуы тиіс.

63. Икемді тежегіш шлангаларының жарықтары болмауы тиіс және мықты бекітілуі тиіс. Шлангалардың қысыммен ісінуіне, оларда көрініп тұрған қажалған жерлердің болуына рұқсат етілмейді.

64. Автокөлік құралын тежеу кезінде жұмыстық және қосалқы тежегіш жүйелерінің жұмысы реттелетін болуы тиіс:

1) тежеу күшінің азаюы мен ұлғаюы тежегіш жүйесін басқару органына, оның реттелуінің барлық диапазонында әсер ету арқылы қамтамасыз етілуі тиіс;

2) тежеу күші басқару жүйесіне әсер етуге пропорционал өзгеруі тиіс.

65. Доңғалақ тежеу тетіктерінің тежегіш жапсырмаларының тозуы пайдалану жөніндегі басшылықта (конструкторлық құжаттамада) автокөлік құралының нақты маркасы (үлгісі) үшін жасаушы кәсіпорын белгілеген шектік рұқсат етілген мәндерден аспауы тиіс.

66. Автомобиль-тартқышты жұмыстық, не тұрғызу тежегіш жүйесімен тежеу кезінде тіркеменің жұмыстық не тұрғызу тежегіш жүйесі тиісінше бір мезгілде қосылуы тиіс. Бұл талап конструкциясында тартқыш пен тіркеменің (жартылай тіркеменің) тұрғызу тежегіш жүйелерін басқару жеке органдары көзделген автокөлік құралдарына қолданылмайды.

67. Автопоездардың екі сымды пневматикалық тежегіш жетегі:

1) басқаратын магистраль ажыраған кезде пневматикалық тежегіш жетегінің

қоректендіретін магистралында қысымның алынуын және тартқыштың жұмыстық тежегіш жүйесін басқару органының іске қосылуын (талаптар өндірісі 1995 жылғы 1 қаңтардан кейін басталған пневматикалық тежегіш жүйесі бар автокөлік құралдарына қолданылады);

2) қоректендіргіш магистраль ажыраған кезде тіркеменің тежегіш жетегінің жұмыс істеуін қамтамасыз етуі тиіс.

68. Тежегіш пневматикалық жетегінің тежегіш күштері реттегішінің бақылайтын сыртқа шығып тұратын өткізгіштеріндегі қысым және тежегіш гидравликалық жетегінің реттегіші серіппесінің бос ұшының тартылу күші автокөлік құралының толық массасы мен жабдықталған жағдайындағы күйінде пайдалану жөніндегі басшылықта (конструкторлық құжаттамада) автокөлік құралының нақты маркасы (үлгісі) үшін жасаушы кәсіпорын белгілеген мәндерге сәйкес келуі тиіс.

69. Блоктауға қарсы тежегіш жүйесі (бұдан әрі - БҚЖ) кемінде 40 км/сағ бастапқы жылдамдықпен жүріп бара жатқан жабдықталған күйдегі автокөлік құралын тежеу кезінде, берілген дәліздегі оның орнықтылығын, доңғалақтардың тоқтауын болдырмау арқылы қамтамасыз етуі тиіс. Бұл ретте автокөлік құралының доңғалақтары, автокөлік құралының қозғалыс жылдамдығы БҚЖ сөнетін бастапқы мәнге сәйкес 15 км/сағ жеткен кездегі сөнген сәтке дейін жол төсемінде өз іздерін қалдырмауы тиіс.

&10 Шиналар мен доңғалақтарға қойылатын талаптар

70. Шиналар өлшемі, рұқсат етілген жүктемесі және қозғалыс жылдамдығы бойынша, сондай-ақ олардағы ауаның қысымы пайдалану жөніндегі басшылықта (конструкторлық құжаттамада) автокөлік құралының нақты маркасы (үлгісі) үшін жасаушы кәсіпорын белгілеген талаптарға сәйкес келуі тиіс.

71. Автокөлік құралдарына, оның ішінде тіркемелер мен жартылай тіркемелерге салынған шиналардың бұжыртабаны суретінің қалған биіктігі МЕМСТтардың талаптарына сәйкес келуі тиіс.

72. Шиналарда жергілікті кордаларды жалаңаштайтын зақымдықтардың (тесіктердің, кесілген жерлердің), сондай-ақ бұжыртабанның бетінде локальды тозу таңдақтарының болуына немесе оның қабатталуына рұқсат етілмейді.

73. Доңғалақтардың құрсауларында жарықтар мен майысқан жерлер болмауы тиіс, бекіткіш бұрандамалардың немесе гайкалардың болмауына, сондай-ақ оларды тарту моментінің босауына рұқсат етілмейді.

74. Қосарланған доңғалақтар дискілердегі вентиль тесіктері, шиналардағы ауа қысымын өлшеу және сәйкестікке келтіру мүмкіндігін қамтамасыз ету үшін, бірге болатындай етіп салынуы тиіс. Реттығындарды тығындармен, пробкалармен және басқа құралдармен ауыстыруға рұқсат етілмейді.

75. Автокөлік құралының бір білігінде радиалды шинаны диагоналды немесе бұжыртабанының суреттері әр түрлі шиналармен бірге орнатуға рұқсат етілмейді.

3-тарау. Автокөлік құралдарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу

&1 Жалпы ережелер

76. Автокөлік құралдарының сенімділігін, олардың жолдардағы қоршаған ортаға ең төменгі теріс әсермен қауіпсіз қозғалысын қамтамасыз ету жоспарлау-алдын алу техникалық қызмет көрсетудің жоспарлау-алдын алу жүйесін (бұдан әрі - Жүйе) іске асырумен жүзеге асады.

Жүйе нормативтік құжаттаманың, және автокөлік құралдарының, оларды пайдалану және сақтау процесіндегі жарамды күйін қамтамасыз ету үшін қажетті орындаушылардың және техникалық қызмет көрсету және жөндеу құралдарының жиынтығын білдіреді.

77. Автокөлік құралдарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу жөніндегі нормативтік құжаттама пайдалану шарттарын ескере отырып, қағидаттар, анықтамалар, ұсыныстар, технология, нормативтерді және оларды өңдеу әдістерін белгілейді және осы Ережеден, мемлекеттік стандарттар мен өзге де нормативтік актілерден, оның ішінде конструкторлық құжаттама мен автокөлік құралының нақты маркасын (үлгісін) пайдалану жөніндегі басшылық құралдан тұрады.

78. Автокөлік кәсіпорындарында, автокөлік құралдарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу бойынша мамандандырылған кәсіпорындарда (бұдан әрі - техникалық қызмет көрсету станциялары) орналасқан автокөлік құралдарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу құралдарына ғимараттар мен құрылыстар, технологиялық жабдық пен жарақ кіреді.

79. Жүйені іске асыру процесіндегі техникалық іс-әрекет жиынтығы:

1) автокөлік құралын пайдалануға енгізуге, пайдаланудан уақытша алуға және сақтауға дайындауға;

2) автокөлік құралдарының, оларды пайдалану және сақтау процесіндегі қажетті сенімділік деңгейін ұстап тұруға және жарамды күйін қамтамасыз етуге бағытталған автокөлік құралдарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу бойынша жұмыстарды қамтиды.

80. Автокөлік құралдарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу мынадай түрлерге бөлінеді:

- 1) сату алдындағы техникалық қызмет көрсету (бұдан әрі - ТҚса);
- 2) сыннан өткізу кезеңіндегі техникалық қызмет көрсету (бұдан әрі - ТҚсө);
- 3) күн сайынғы техникалық қызмет көрсету (бұдан әрі - КҚ);
- 4) кезеңді техникалық қызмет көрсету (бұдан әрі - ТҚк);

- 5) маусымдық техникалық қызмет көрсету (бұдан әрі - МК);
- 6) консервациялау алдындағы техникалық қызмет көрсету (бұдан әрі - ТҚТ);
- 7) жөндеу (бұдан әрі - Ж).

81. ТҚ операцияларының барлық көлемі екі топқа бөлінеді:

1) міндетті жұмыстардың тізбесіне (4-қосымша) кіретін операциялар. Операциялардың бұл тобы, меншік нысандарына қатыссыз автокөлік құралдары иелерінің барлығы орындау үшін міндетті болып табылады;

2) автокөлік құралдары иелерінің шешуі бойынша орындалатын, ұсынылатын операциялар.

82. Өндірістік бағдарламаға байланысты автокөлік құралдарына ТҚ бойынша жұмыстар (күйанықтау) ағынды желілерде немесе тұйықталған посттарда, ал ТЖ - әмбебап және мамандандырылған посттарда орындалады. Автокөлік құралдарына ТҚ бойынша жұмыстар кемінде:

1) ТҚ-1 үшін - 12 қызмет көрсету;

2) ТҚ-2 үшін - 5 қызмет көрсету ауысымдық бағдарламасы бар ағынды желілерде жүргізіледі.

83. Орындалатын жұмыстардың сапасын белгіленген көлемде қамтамасыз ету, сондай-ақ еңбек өнімділігін арттыру мақсатында ілеспелі ағымдағы жөндеудің көлемін ТҚк жүргізу кезінде шектеу ұсынылады. Ілеспелі ағымдағы жөндеу операцияларының жалпы еңбек сыйымдылығы ТҚк тиісті түрінің еңбек сыйымдылығынан 20%-дан аспауы тиіс.

&2 Автокөлік құралдарына сатып алу алдындағы техникалық қызмет көрсету

84. ТҚса автокөлік құралдарын сату алдында, оларды пайдалануға енгізу кезіндегі толық жұмыстық жарамдылығын қамтамасыз ету мақсатымен орындалады.

85. Сауда желісі арқылы сатылатын пайдалануда болған автокөлік құралдарының ТҚса сауда ұйымы техникалық қызмет көрсету станцияларында немесе өз күштерімен өндірістік үй-жайлар мен қажетті жабдық болған кезде орындайды.

86. ТҚса орындау кезіндегі жұмыстардың тізбесі:

1) КҚ бойынша жұмыстардың толық көлемін;

2) консервациядан алу бойынша операцияларды, автокөлік құралының жинақталуын және жарамды күйін тексеруді қамтиды.

Одан басқа, ТҚса операцияларының тізбесі белгіленеді және автокөлік құралының нақты маркасына (үлгісіне) арналған сервистік кітапша бойынша өңделеді.

&3 Автокөлік құралдарына сыннан өткізу кезеңіндегі техникалық қызмет көрсету

87. Жаңа автокөлік құралдарының сыннан өткізу кезеңі бөлшектердің, тораптардың, тетіктердің қарқынды қосымша жұмысымен, бекіткіш қосылыстардың босауымен және технологиялық саңылаулардың бұзылуымен сипатталады.

88. ТҚсө бойынша жұмыстарды орындауды автокөлік құралының иесі техникалық қызмет көрсету станцияларында жүзеге асырады және ол автокөлік құралы агрегаттарының, тораптарының және бөлшектерінің ең төменгі тозу арқылы қосымша жұмыс істеуін, босаған бекіткіштер мен қосылған жерлерді бақылауды және тартуды қамтамасыз етудің қолайлы жағдайын жасауға бағытталған.

89. Сыннан өткізу кезеңі жасаушы кәсіпорында автокөлік құралының нақты маркасы (үлгісі) үшін белгіленеді және конструкция мен пайдалану шарттарына байланысты 1-ден 5 мың км дейін болуы мүмкін.

90. Автокөлік құралын сыннан өткізу кезеңінің соңында орындалуы қажет негізгі жұмыстарға:

- 1) қозғалтқыштағы майды және май сүзгісін ауыстыру;
- 2) майлау, қоректендіру және салқындату жүйелерінің герметиктігін тексеру;
- 3) агрегаттардың бекіткіштері мен трансмиссияның тораптарын тексеру;
- 4) газ бөлу тетігі мен қоректендіру жүйесі бойынша реттеу жұмыстары;
- 5) басқару тетіктері мен тежегіш жүйесі бойынша бақылау-диагностикалық жұмыстар ;
- 6) қозғалтқышты пайдаланылған газдардың уыттлығы мен түтінділігіне тексеру жатады .

Автокөлік құралының нақты маркасына (үлгісіне) арналған ТҚсө операцияларының толық тізбесі жасаушы кәсіпорында белгіленеді және пайдалану жөніндегі нұсқауда (сервистік кітапшада) келтіріледі.

&4 Автокөлік құралдарына күн сайынғы техникалық қызмет көрсету

91. КҚ күн сайын ауысымның басталу алдында не ауысымаралық уақытта автокөлік құралының техникалық жай-күйін бақылау және оны пайдалануға дайындау мақсатымен орындалады.

92. Автокөлік құралына КҚ операцияларында:

- 1) тиісті сыртқы түрді сақтау бойынша жұмыстарды орындау;
- 2) техникалық жай-күйді тексеру;
- 3) пайдалану сұйықтықтарын құю;
- 4) санитарлық өңдеу көзделеді.

Автокөлік құралына КҚ жөніндегі жұмыстардың толық тізбесі және олардың еңбек сыйымдылығының нормативтері 5, 7-қосымшаларда келтіріледі.

93. Техникалық жай-күйді тексеруді күн сайын арнайы постта немесе автокөлік құралы тұрақты тұратын (сақталатын) орында жауапты техникалық қызметкер (бақылаушы механик) және (немесе) желіге шығу алдында жүргізуші жүзеге асырады.

94. Автокөлік құралының кәсіпорын тұрақты орналасқан орыннан тыс жұмысы кезінде КҚ бақылау операцияларын күн сайын жүргізуші орындайды. Бақылау операциялары сонымен қатар жүргізушілер ауысу кезінде орындалады.

95. Жинау-жуу жұмыстары қажетті жуатын жабдықпен жабдықталған және қоршаған ортаның автокөлік құралдары агрегаттарының, тораптарының және бөлшектерінің тозуынан шыққан заттармен, пайдалану материалдарымен және персонал осындай жұмыстарды орындауға арналған арнайы техникалық сұйықтықтармен ластану мүмкіндігін болдырмайтын мамандандырылған посттарда орындалады. Одан басқа, жинау-жуу жұмыстары міндетті тәртіппен автокөлік құралдары күйін анықтау, техникалық қызмет көрсету және жөндеу посттарына автокөлік құралы келер алдында орындалады.

96. Мамандандырылған автокөлік құралдарының шанақтарын дезинфекциялағыш ерітінділермен өңдеу Автомобиль көлігімен жүктерді тасымалдау ережесінің, жүктің нақты түрін тасымалдауға қойылатын талаптарына, сондай-ақ санитарлық-эпидемиологиялық нормалар мен ережелерге сәйкес жүзеге асырылады.

97. Жолаушыларды және багажды автомобильмен тұрақты тасымалдауды жүзеге асыру кезінде пайдаланылатын автобустардың, шағын автобустардың салондары, отырғыштарды, тұтқаларды, терезе шыныларын және едендерді қоса алғанда, желіге шығу алдында міндетті тәртіппен жуғыш және дезинфекциялағыш заттарды пайдалану арқылы күнделікті жуылуы тиіс.

&5 Автокөлік құралдарына кезеңді техникалық қызмет көрсету

98. ТҚк жұмыстардың көлемі, олардың орындалу кезеңділігі мен еңбекті қажет етуі бойынша шартты түрде үш сатыға бөлінеді: бірінші техникалық қызмет көрсету (бұдан әрі - ТҚ-1), екінші техникалық қызмет көрсету (бұдан әрі - ТҚ-2) және МҚ операциялар.

99. 6-қосымшада Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы елдерінде шығарылған автокөлік құралдары үшін де, сондай-ақ алыс шет елдерде шығарылған автокөлік құралдары үшін де ТҚк сатыларын қамтитын негізгі операциялар аталып өткен. Олар пайдалану жөніндегі нұсқауға немесе автокөлік құралының сервистік кітапшасына сәйкес те орындалуы және 6-қосымшаның мәліметтерін ескере отырып өңделуі мүмкін.

100. Автокөлік құралын жасаушы кәсіпорында жүріс аралықтарының нормалары мен ТҚк операцияларының тізбесі белгіленбеген немесе олар толық

болып табылмаған жағдайда, 6, 8-қосымшаларда келтірілген мәліметтерді басшылыққа алу ұсынылады.

101. Тәуелсіз Мемлекеттер Достастығы және алыс шетел елдерінде шығарылған кейбір автокөлік құралдары үшін жасаушы кәсіпорын әрбір автокөлік құралының нақты маркасы (үлгісі) үшін өз жұмыс көлемі мен өз кезеңділігін және ТҚк сатысының тиісті индексін (мысалы, А, В, С) белгілеуі мүмкін.

102. ТҚк бойынша жұмыстардың еңбекті қажет ету, автокөлік құралдарының ТЖ салыстырмалы еңбекті қажет ету нормативтері 7-қосымшада келтірілген. Берілген пайдалану шарттарында автокөлік құралының нақты маркасы (үлгісі) бойынша еңбекті қажет ету мәндерін анықтау үшін жұмыстарды жүргізуші қажет кезде операцияларды нормалауды өз бетімен жүргізеді.

103. Автокөлік құралдарын пайдаланудың жол төсемі мен жер қыртысының түрімен сипатталатын шарттарының жіктемесі бес санатқа (9-қосымша) бөлінеді.

104. 7-қосымшада келтірілген ТҚк бойынша жұмыстардың кезеңділік және еңбекті қажет ету, сондай-ақ ТЖ салыстырмалы еңбекті қажет ету нормативтері, сондай-ақ автокөлік құралдарын жасаушы кәсіпорында ұсынылатын нормативтер нақты пайдалану шарттарында тиісті коэффициенттердің көмегімен:

- 1) K_1 (10-қосымша) - автокөлік құралдарын пайдалану шарттарына;
- 2) K_2 (11-қосымша) - табиғи-климаттық шарттарға;
- 3) K_3 (12-қосымша) - автокөлік құралын пайдалана бастағаннан бастап белгіленген амортизациялық жүріске дейінгі жүрісіне;
- 4) K_4 (13-қосымша) - қызмет көрсетілетін және жөнделетін автокөлік құралдарының санына байланысты өңделеді.

105. 1,0-ге тең бастапқы өңдеу коэффициенті пайдалану шарттарының бірінші санаты және қоңыржай климат аймағы үшін қабылданады.

106. Нормативтердің қорытындылаушы өңдеу коэффициенті жеке коэффициенттерді көбейтумен белгіленеді:

- 1) кезеңділік ТҚк - $K_1 \cdot K_2$;
- 2) еңбекті қажет ету ТҚк - K_4 ;
- 3) еңбекті қажет ету - ТЖ - $K_1 \cdot K_2 \cdot K_3 \cdot K_4$.

107. 6-қосымшада келтірілген ТҚк операцияларының номенклатурасы өз бетінше болып табылады. ТҚк әрбір келесі сатысы алдағы саты жұмыстарының көлемін қамтиды (ТҚ-2 ТҚ-1 операцияларын, МҚ - ТҚ-2 операцияларын қамтымайды).

108. ТҚк әрбір сатысы өз бетінше орындалуы мүмкін. Алайда, өндіріс шарттарында ТҚк тиісті сатыларын біріктіру орынды (мысалы, ТҚ-2 орындау кезінде ТҚ-1-де көзделген жұмыстардың көлемін бір мезгілде орындау орынды).

&6 Автокөлік құралдарына маусымдық техникалық қызмет көрсету

109. МҚ автокөлік құралын көктемгі-жазғы және күзгі-қысқы кезеңдер жұмысына дайындау бойынша жұмыстарды орындау арқылы жылына екі рет (көктемде және күзде) жүргізіледі.

110. МҚ кезінде орындалатын жұмыстардың жалпы көлеміне ТҚ-2 міндетті жұмыстары және тікелей МҚ операциялары (6-қосымша) кіреді.

111. Төменгі температуралар кезінде қозғалтқышты іске қосуды, автокөлік құралының жолаушы салонының (кабинасының) герметиктігін және қыздырылуын қамтамасыз етумен, қоршаған ортаға зиянды әсерді төмендетумен байланысты МҚ едәуір маңызды жұмыстары күзгі кезеңде орындалады.

112. Одан басқа, МҚ негізгі жұмыстарына:

1) қоректендіру жүйесінің герметиктігін, қозғалтқыштың майлану мен салқындатылуын, сондай-ақ салқындатқыш сұйықтықтың тығыздық деңгейін тексеру және пайдалану шарттарымен сәйкестікке келтіру;

2) от алдыру жүйесін (жоғарғы вольтті сымдардың, бөлгіштің және тұтандыру оттықтарының жай-күйін) тексеру;

3) электр жабдығының жай-күйін тексеру;

4) электролиттің тығыздық деңгейін бақылау әрі пайдалану шарттарымен сәйкестікке келтіру және аккумулятор батареясының бақылау-машықтандыру циклін жүргізу;

5) қозғалтқыштағы майды және салқындатқыш сұйықтықты ауыстыру (қажеттілік бойынша) жатады.

&7 Автокөлік құралдарына консервациялау және сақтау алдында техникалық қызмет көрсету

113. Жолаушыларды, багажды және жүктерді автомобильмен тасымалдау кезінде пайдаланылатын автокөлік құралдары ауысымаралық уақытта, сондай-ақ ТҚ және Ж посттарына қою алдында жабық үй-жайларда және қалқаның астында немесе ашық алаңдарда сақталуы мүмкін (көлікжайсыз сақталу).

114. Жолаушыларды және багажды автомобильмен тұрақты тасымалдау кезінде пайдаланылатын автобустар және таксилер ауысымаралық уақытта, сондай-ақ жұмыс сипаты тұрақты дайындықты қажет ететін автокөлік құралдары жабық жылытылатын үй-жайларда сақталуы тиіс.

115. Қауіпті жүктерді, уландырғыш және улы заттарды автомобильмен тасымалдауға арналған және пайдаланылатын мамандандырылған автокөлік

құралдары басқа автокөлік құралдарынан бөлек, олар үшін арнайы бөлінген алаңдарда сақталуы тиіс.

116. Автокөлік құралдарын сақтау орындарына қою, автокөлік құралдары мен ғимараттардың және құрылыстардың элементтері арасындағы қашықтық " Жалпыодақтық автомобиль көлігі кәсіпорындарын технологиялық жобалау нормалары" туралы РКФСР Автомобиль көлігі министрінің 1986 жылғы 6 наурыздағы N 33 бұйрығымен бекітілген ЖТЖН-01-86 талаптарына сәйкес келетіндей және олардың еркін шығуын қамтамасыз ететіндей жүзеге асырылуы тиіс. Сақтау аймағында жөндеу жұмыстары мен автокөлік құралдарына техникалық қызмет көрсетуді жүргізуге, сондай-ақ сұрту және пайдалану материалдарын сақтауға рұқсат етілмейді.

117. Ұзақ сақтауға (үш айдан артық) қою кезінде автокөлік құралдары жарамды күйде болуы тиіс және консервациядан өтуі тиіс.

118. Консервациялау алдында жинау-жуу жұмыстары және қажет жағдайда, автокөлік құралдарын жарамды күйге келтіру үшін ТҚ және ТЖ жұмыстары орындалады.

119. Консервациялау мағынасында автокөлік құралдарын арнайы дайындалған жағдайда және олардың ұзақ уақыт кезеңі бойы сақталуын және қысқалау мерзімде көліктік күйге келтіру мүмкіндігін қамтамасыз ететін, осы мақсаттарға арналған алаңдарда жарамды күйде ұзақ сақтауға дайындау бойынша операциялар түсініледі.

120. Алты айға дейінгі мерзімге сақтауға қойылған автокөлік құралдарының ТҚк бойынша жұмыстарды жүргізу кезінде мынадай операцияларды орындау қ а ж е т :

1) салқындату жүйесіне аз қататын сұйықтықты құю (күзгі-қысқы уақыт кезеңінде сақтауға қою кезінде);

2) желдеткіш, генератор және сығымдағыш жетегі белдіктерінің тартылуын б о с а т у ;

3) тұтандыру оттықтарын бұрап алу және қозғалтқыштың цилиндрлеріне 50-70 см³ -ден май құю, содан кейін иінді білікті 5-6 айналымға бұру және тұтандыру оттықтарын бұрау;

4) сығымдағыштың цилиндрлеріне 20 см³ -ден май құю;

5) электролиттің тығыздығын тексеру және қажет жағдайда сақтау температурасына сәйкес келетін қажетті деңгейге жеткізу және аккумулятор батареясын толығымен зарядтау. Аккумулятор батареясының минуттық клеммасын шанақпен (массамен) қосатын сымды ажырату;

б) қоректендіру жүйесі ауа сүзгісінің кіріс келтеқұбырын және сөндіргіштің кіріс құбырының саңылауын майлы қағазбен тығыз жабу;

7) қол тежегішінің үйкелу тораптарын майлау;
8) автомобильді, доңғалақтардың жер бетінен көтерілуін қамтамасыз ететіндей тұғырықтарға қою;

9) кабина мен шанақтың есіктері мен терезелерін және желдеткіш люктерді жабу.

121. Автокөлік құралдарын алты айдан артық мерзімге сақтауға қою кезінде ТҚк операцияларының тізбесіне мынадай өзгерістер мен толықтырулар енгізіледі :

1) салқындатқыш сұйықтықты салқындату жүйесінен құйып алу (жүк автомобильдері мен автобустар үшін) және жүйені таза сумен жуу, құйып алу крандарын ашық күйде қалдыру;

2) отынды отын багынен құйып алу;

3) аккумулятор батареясын, оны қоймада сақтау үшін автокөлік құралынан алу ;

4) шиналарды жарық өткізбейтін материалмен жабу немесе қорғаныш ерітіндісімен өңдеу (ашық алаңдарда сақтау кезінде);

5) жүк автомобильдері мен автобустар шанағының және жүк автомобильдері кабинасының сыртқы бетін балауыз пастасымен, ал сәндік бөлшектердің хромдалған немесе жылтыратылған беттерін бұзылудан сақтайтын май қ а б а т ы м е н ж а б у .

Автокөлік құралдарын ашық алаңда сақтау кезінде резеңке-техникалық, пластмасса бұйымдардың және лак-бояу қабықтарының сақталуын қамтамасыз ету мақсатында автокөлік құралын тура күн сәулесі мен жауын-шашынның әсерінен сақтау қажет (тентпен жабу, уақытша қалқа жасау).

&8 Автокөлік құралдарын жөндеу

122. Орындалатын жұмыстардың мақсатына, сипатына және көлеміне сәйкес жөндеу: ағымдағы (бұдан әрі - АЖ) және күрделі жөндеу (бұдан әрі - КЖ) болып бөлінеді.

123. Жолаушыларды және жүктерді тасымалдау кезінде пайдаланылатын автокөлік құралдарын, олардың агрегаттары мен тораптарын ТЖ не техникалық жөндеу станцияларында техникалық бақылау және (немесе) диагностикалау нәтижелері бойынша жоспарлы, не жүрмей қалу (ақаулылық) кезінде автокөлік кәсіпорындарының күшімен және құралдарымен орындалады және автокөлік құралдарының жарамды күйін қамтамасыз етуге немесе қалпына келтіруге арналған.

124. ТЖ операцияларына шектік рұқсат етілген тозу параметрлеріне жеткен жеке агрегаттарды, тораптарды және бөлшектерді, негізгіден (2-қосымша) басқа, ауыстыру кіреді және әдетте, ТҚк-мен бір мезгілде орындалады.

125. Ағымдық жөндеу орындалу көлеміне, орнына және уақытына байланысты :

- 1) өтінімдік ағымдық жөндеу (бұдан әрі - ТЖ₃);
- 2) ілеспелі ағымдық жөндеу (бұдан әрі - ТЖі);
- 3) жоспарлы-алдын алу ағымдық жөндеу (ЖАЖ) болып бөлінеді.

126. ТЖ₃ агрегат, торап немесе бөлшек шектік рұқсат етілген тозу параметрлеріне жеткен немесе кенеттен жүрмей қалу немесе ақаулылық пайда болған кезде қажеттік бойынша орындалады.

127. ТЖі аз еңбекті қажет ететін, технологиялық жағынан байланысты және әдетте, ТҚк бойынша жұмыстарды жүргізу кезінде орындалатын операцияларды қамтиды.

128. ЖАЖ автокөлік құралының нақты маркасы (үлгісі) үшін берілген пайдалану шарттарында негізделген жүріс аралығы немесе уақытша кезең арқылы мәжбүрлі түрде орындалады.

129. ЖАЖ-ға жол қозғалысы қауіпсіздігіне әсер ететін, сондай-ақ автокөлік құралдарын белгілі бір жағдайда пайдалану кезінде едәуір жиі туындайтын жүрмей қалу және ақаулықтарды болдырмауға бағытталған жұмыстар жатады.

130. ТЖ жұмыстарын реттеу (жоспарлы-алдын алу ағымдағы жөндеу) тасымалдау қауіпсіздігін қамтамасыз ету бөлігінде жоғарғы талаптар қойылатын автобустар мен таксилер үшін едәуір орынды. ТЖ салыстырмалы еңбекті қажет ету орташа алынған нормативтері жөндеу жұмыстарын жоспарлау мақсаттары үшін 7-қосымшада келтірілген. Автокөлік құралының нақты маркасының (үлгісінің) ТЖ салыстырмалы еңбекті қажет ету мәндерін анықтау үшін бұл мәндерді әрбір нақты жағдайда жөндеу жұмыстарын жүргізуші операцияларды нормалау арқылы белгілейді.

131. Жолаушыларды, багажды және жүктерді автомобильмен тасымалдау кезінде пайдаланылатын автокөлік құралдарының, олардың агрегаттары мен тораптарының КЖ сондай-ақ автокөлік кәсіпорындарының күштерімен және құралдарымен ТҚ посттарында, сондай-ақ осы мақсаттар үшін арнайы арналған және жабдықталған өндірістік үй-жайларда (агрегаттық, дәнекерлеу, мыстау, қаптау, бояу, темір соғу, вулканизациялау цехтарында, отын аппаратурасы мен электр жабдығын жөндеу бойынша цехтарда) не техникалық қызмет көрсету станцияларында орындалады.

132. КЖ-де автокөлік құралдарының агрегаттары мен тораптарының техникалық жай-күйі параметрлерін, олардың жүрісін келесі күрделі жөндеуге дейін қамтамасыз ету не жаңа автокөлік құралдарына арналған жүріс нормаларының кемінде 80%-ын есептен шығару мақсатында қалпына келтіру көзделеді.

133. Автокөлік құралдарының, агрегаттар мен тораптардың КЖ қажеттік бойынша олардың техникалық жай-күйін диагностикалау және талдау нәтижелеріне сәйкес және жасаушы кәсіпорында белгіленген жөндеуаралық жүріс нормаларына сәйкес орындалады.

134. Автокөлік құралының немесе агрегаттың КЖ кезінде оны жеке агрегаттарға, ал соңғыларын жөндейтін не ауыстыратын тораптар мен бөлшектерге толық бөлшектеу жүргізіледі. Бөлшектері жинақталғаннан кейін агрегаттар жиналуға, сыналуға тиісті және автокөлік құралын жинауға жіберіледі

Одан басқа, КЖ-ге автобустар мен жеңіл автомобильдерге арналған шамақты, жүк автомобильдеріне арналған раманы ауыстырумен немесе кемінде үш негізгі агрегатты (2-қосымша) кез келген үйлесімде бір мезгілде ауыстырумен байланысты жұмыстар жатады.

&9 Автокөлік құралдарының, агрегаттардың, тораптардың және бөлшектердің техникалық жай-күйін диагностикалау

135. Диагностикалау автокөлік құралдарына техникалық қызмет көрсету мен жөндеу технологиялық процесінің құрамдас бөлігі болып табылады және автокөлік құралдарының, агрегаттардың, тораптардың және бөлшектердің техникалық жай-күй параметрлерін анықтауға бағытталған.

136. Диагностикалау осы Ережеде көзделген міндетті жұмыстарды (4-қосымша) орындаудың нақты қажеттігін анықтаумен, жүрмей қалу мен жарамсыз жай-күйдің туындауы мүмкін уақытын болжаумен, жүрмей қалу мен ақаулылықтардың болуын байқаумен, сондай-ақ агрегаттың, тораптың немесе бөлшектің қалған ресурсы мен тоқтаусыз қызмет мерзімін параметрлердің нақты мәндерін шектік рұқсат етілгендермен салыстыру арқылы анықтаумен қорытындыланады.

137. Диагностикалау мақсаты, кезеңділігі, орындалатын жұмыстардың көлемі , орны бойынша технологиялық процесте жедел диагностикалау (жалпы) (бұдан әрі - Д-1) және элемент бойынша диагностикалау (тереңдетілген) (бұдан әрі - Д-2) болып бөлінеді.

138. Д-1 қажеттілік бойынша ТҚ және ТЖ жүргізу алдында немесе оны орындау кезеңінде орындалған жұмыстарды жедел не қорытынды бақылауды қамтамасыз ету үшін тікелей ТҚ посттарында орындалады. Ол агрегаттардың, тораптардың және бөлшектердің, жол қозғалысы қауіпсіздігіне, олардың экологиялық қауіпсіздігіне әсер ететін техникалық жай-күй параметрлерін анықтауға арналған. Д-1 нәтижелері бойынша реттеу және жөндеу жұмыстарының көлемдері айқындалады.

139. Д-2 мамандандырылған посттарда (желілерде) кезеңді түрде, әдетте, ТҚ-1 және ТҚ-2 орындау алдында автокөлік құралдарының, олардың

агрегаттарының, тораптарының және бөлшектерінің жүрмей қалуы мен ақаулылықтарын байқау мақсатымен орындалады, оларды жою көп еңбекті қажет ететін жұмыстарды орындауды талап етеді және оларды ТҚк және ТЖ жұмыстарымен бірге орындау орынсыз. Д-2 нәтижелері бойынша автокөлік құралдарын жол қозғалысы қауіпсіздігі мен экологиялық қауіпсіздікті қамтамасыз ететін күйде сақтау үшін қажетті реттеу және жөндеу жұмыстарының көлемдері белгіленеді, сондай-ақ автокөлік құралдарының жарамды жұмыс ресурсы белгіленеді.

&10 Сұйытылған мұнай және сығылған табиғи газбен жұмыс істейтін автокөлік құралдарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу ерекшеліктері

140. Сұйытылған мұнай және сығылған табиғи газбен жұмыс істейтін автокөлік құралдарына (бұдан әрі - газбаллонды автокөлік құралдары) ТҚк бойынша жұмыстар кезеңділігі карбюраторлы және дизельді қозғалтқыштары бар автокөлік құралдарына арналған ТҚк бойынша жұмыстардың кезеңділігіне сәйкес келеді.

141. Газбаллонды автокөлік құралдарына техникалық қызмет көрсету және жөндеу жүргізу кезінде газбен және бензинмен қоректендіру жүйелеріне ТҚ және ТЖ бір мезгілде орындалатын технологиялық процесі сияқты газ аппаратурасы үшін ТҚ және ТЖ өз бетінше технологиялық процесі ұйымдастырылуы мүмкін. Жұмыстар мамандандырылған учаскеде жүзеге асырылады. Бұл ретте, бірінші жағдайда, мамандандырылған учаскеге екі дербес пост кіреді, оларда жұмыс бензиндік (дизельдік) және газдық қоректендіру жүйелері үшін бөлек орындалады. Екінші жағдайда, газбен қоректендіру жүйесінің ТҚ және ТЖ бойынша жұмыстар мамандандырылған учаскеде орындалады, ал бензиндік (дизельдік) қоректендіру жүйесінің жұмыстары жалпыпосттар мен желілерде орындалады.

142. Автокөлік кәсіпорындары мен техникалық қызмет көрсету станцияларында газбаллонды автокөлік құралдарының ТҚ және ТЖ ұйымдастыру кезінде ашық алаңда орналасқан, газ аппаратурасының герметиктігін тексеру посттары көзделуі тиіс. Газбаллонды автокөлік құралдарының ТҚ және ТЖ посттарына қойылуы, сондай-ақ сақталуы газ аппаратурасының жарамдылығын тексеруді жүргізгеннен кейін ғана рұқсат етіледі. Бұл ретте газ қоректендіру жүйесінен шығарылуы тиіс және қозғалтқыштың ТҚ мен ТЖ және сақтау аймағындағы одан арғы жұмысы бензиндік (дизельдік) қоректендіру жүйесін пайдалану арқылы жүзеге асырылуы тиіс.

143. Газбаллонды автокөлік құралдарының ТҚ және ТЖ бойынша жұмыстары аяқталғаннан кейін сонымен қатар газ аппаратурасының герметиктігін тексеру жүргізіледі. Герметиктігін тексеруден жоғарғы қысымды

газ құбырларының барлық қосылыстары, газ баллондарының ауыздары, шығыс және магистральдық вентильдер (жабық және толығымен ашық күйде) өткізіледі.

144. Сығылған табиғи газбен жұмыс істейтін автокөлік құралдарының ТҚ және ТЖ бойынша жұмыстарын орындауға арналған үй-жайлар, сондай-ақ газ баллондарын алуға және орнатуға арналған посттар ауа кеңістігіндегі көмірсутегілердің үздіксіз болуын бақылау датчиктерімен, бір датчик үй-жай ауданының 40 шаршы метріне деген есеппен, жабдықталған сигнал беру жүйесімен жабдыкталуы тиіс. Ауа кеңістігіндегі көмірсутегілер шектік рұқсат етілген шоғырланудан асқан кезде жүйе үй-жайдың авариялық вентиляциясын қосуы тиіс.

145. Газбаллонды автокөлік құралдарын сақтау тұрақ ауданының әрбір 200 шаршы метріне бір пост деген есеппен, өртке қарсы сигнализациямен және өртке қарсы посттармен жабдықталған ашық алаңшаларда жүзеге асырылуы тиіс. Газбаллонды автокөлік құралдарын сақтауға арналған алаңшаларды, конструкциясы оларда қойылған газ баллондарының қызып кету мүмкіндігін болдырмайтын қыздыру жүйесімен жабдықтауға рұқсат етіледі.

&11 Автокөлік құралдарын рейс алдындағы техникалық тексеру

146. Жолаушыларды, багажды және жүктерді автомобильмен тасымалдау кезінде пайдаланылатын автокөлік құралдарын рейс алдында техникалық тексеруді тасымалдаушылар өз бетінше ТҚ посттарында (өндірістік-техникалық база болған кезде), не техникалық қызмет көрсету станцияларында күн сайын оларды желіге шығару (рейске жөнелту) алдында жүзеге асырады.

147. Тасымалдаушы ТҚ посттарында өз бетінше жүзеге асыратын автокөлік құралдарын рейс алдында техникалық тексеру автокөлік құралдарының КҚ бойынша жұмыстарды жүргізуі кезінде орындалады.

148. Жолаушыларды, багажды және жүктерді автомобильмен тасымалдау кезінде пайдаланылатын автокөлік құралдарын рейс алдында техникалық тексеру операцияларының тізбесі автокөлік құралдарының КҚ бойынша міндетті жұмыстар тізбесіне (4-қосымша) сәйкес келеді.

149. Рейс алдындағы техникалық тексеру нәтижелері бойынша тасымалдаушыдағы техникалық жағынан жарамды автокөлік құралдарын желіге шығару үшін жауапты тұлға жолдама параққа, не автокөлік құралындағы борт журналына тексеруден өткені туралы белгі қояды.

150. Рейс алдындағы техникалық тексеруден өтпеген және жарамсыз күйдегі автокөлік құралдарын желіге шығаруға (рейске жөнелтуге) рұқсат етілмейді.

Автокөлік құралдарын техникалық
п а й д а л а н у е р е ж е с і н е
1-қосымша

Автокөлік құралдарының БҰҰ ЕЭК
Ережелеріне сәйкес жіктемесі

Санаты	Автокөлік құралының үлгісі	Толық массасы,	Ескерту
		т	
M ₁	Жолаушыларды тасымалдауға арналған және 8-ден аспайтын мейді	Регламенттел.	Жеңіл автомобильдер отыратын орындары бар (жүргізуші орнын қоспағанда) қозғалтқыштары бар автокөлік құралдары
M ₂	M ₁ сияқты, бірақ 8-ден артық отыратын орындары бар (жүргізуші орнын қоспағанда)	5,0-ке дейін	Автобустар
M ₃	M ₂ сияқты	5,0-тен артық	Автобустар, оның ішінде жалғастырылған
N ₁	Жүктерді тасымалдауға арналған қозғалтқыштары бар автокөлік құралдары	3,5-ке дейін	Жүк және арнайы автомобильдер
N ₂	N ₁ сияқты	3,5-тен 12,0-ге дейін	Жүк және арнайы автомобильдер, автомобиль-тартқыштар
N ₃	N ₂ сияқты	12,0-ден артық	Сондай
O ₁	Қозғалтқышсыз автокөлік құралдары мен	0,75-ке дейін	Тіркемелер жартылай тіркемелер
O ₂	O ₁ сияқты	0,75-тен 3,5-ке дейін	Сондай
O ₃	O ₁ сияқты	3,5-тен 10,0-ға дейін	Сондай
O ₄	O ₁ сияқты	10,0-нан артық	Сондай

Автокөлік құралдарын техникалық
пайдалану ережесіне

2-қосымша

Автокөлік құралдарының негізгі агрегаттарының тізбесі

1. Жинақталған ілінісу картері бар қозғалтқыш.
2. Беріліс қорабы, бөлгіш қорап.
3. Гидромеханикалық беріліс қорабы.
4. Артқы белдік.
5. Ортаңғы белдік.
6. Алдыңғы білік (белдік).
7. Рұльдік басқару.
8. Жүк автомобилінің кабинасы мен жеңіл автомобильдің шанағы.
9. Автобустың шанағы.
10. Рамма.

11. Өзіаударғыш автомобиль платформасының көтеру жабдығы.

Автокөлік құралдарын техникалық
пайдалану ережесіне

3-қосымша

Техникалық жай-күйі жол қозғалысы қауіпсіздігіне (ЖҚҚ) және қоршаған орта жағдайына (ҚО) тікелей әсер ететін автокөлік құралдары агрегаттарының, тораптарының және бөлшектерінің тізбесі

Автокөлік құралдарының агрегаттары, тораптары және бөлшектері (техникалық жай-күй бұзушылықтарының мүмкін түрлері)	ЖҚҚ	ҚО
1	2	3

Қ о з ғ а л т қ ы ш

1. Цилиндр-піспек тобы және газ тарату тетігі +
2. Отын багы, араластырғыш карбюратор, бүріккіш (герметиксіздік, тозу, бітеліп қалу, реттегіштің бұзылуы) + +
3. Отын сорғысы, газ редукторы (герметиксіздік, реттегіштің бұзылуы, тозу) + +
4. Пайдаланылған газдарды шығару жүйесі +

І л і н і с у

5. Жүргізуші және жүргізілетін дискілер (батып қалу) +
6. Ілінісуді ажырату жетегінің күшейткіштері (герметиксіздік, реттегіштің бұзылуы) + +

Беріліс қорабы және гидромеханикалық беріліс

7. Жалғастырғыштар, тығыздау (герметиксіздік) + +
8. Берілісті ауыстырып қосу тетіктері (ауыстырып қосудың қиындығы) + +

К ар д а н д ы б е р і л і с

9. Топсалар, фланецтер, аралық тіреулер, бекітудің босауы, мойынтіректердің тозуы +

Жүргізуші (алдыңғы, ортаңғы) белдік, басты беріліс

10. Жалғастырғыштар, тығыздау (герметиксіздік), тістегершіктер (тозу, реттегіштің бұзылуы) + +

11. Мойынтіректер + +

Алдыңғы білік және рульдік басқару

12. Руль тетігі (реттегіштің бұзылуы, бекітудің босауы) +

13. Рульдік басқару гидрокүшейткіші (герметиксіздік, реттегіштің бұзылуы) + +

14. Доңғалақтар (теңгерудің бұзылуы, шиналардағы қысымның төмендеуі, бұжыртабанның тозуы) +

15. Күпшектердің мойынтіректері (реттегіштің бұзылуы, бекітудің босауы) +

Т е ж е г і ш ж ү й е с і

16. Сығымдағыш (ауа қысымының сәйкес келмеуі) +

17. Тораптар мен құбырлар (герметиксіздік, жұмысқа жарамдылығының бұзылуы) + +

18. Тежегіш барабандары (дискілер) және жапсырмалар (қалыңдықтың сәйкес келмеуі) + +

19. Тежегіш басқышы (бос және жұмыстық жүрістердің сәйкес келмеуі) +

20. Тежегіш камералары мен цилиндрлері (герметиксіздік, реттегіштің бұзылуы, тозу) + +

21. Тұрғызу тежегіші (реттегіштің бұзылуы) +

Рама, аспа, доңғалақтар

22. Буксирге алу және тіреу-тіркеу құрылғысының рамасы, тораптары және бөлшектері (тозу) +

23. Аспаның бөлшектері (герметиксіздік, бекітудің босауы, бөлшектердің бұзылуы) + +

Кабина, шанақ, платформа

24. Терезелердің шынылары, есіктердің ілгектері мен құлыптары, айналар, қауіпсіздік белдіктері, шынтақшалар (бекітудің босауы) +

25. Қанаттар, аяқ басқыштар, кірқалқандар (жарықтар, бекітудің босауы, коррозиялық бұзылу)			+
26. Жылытқыш (герметиксіздік, реттегіштің бұзылуы)			+ +
	Э л е к т р ж а б д ы ғ ы		
27. Сым (корпусқа тұйықталу)			+
28. Аккумулятор батареясы, генератор, стартер (электролит тығыздығы деңгейінің сәйкес келмеуі, реттегіштің бұзылуы, бекітудің босауы)			+ +
29. От алдыру жүйесінің аспаптары (реттегіштің бұзылуы)			+ +
30. Жарық және сигнал беру аспаптары (реттегіштердің бұзылуы)			+
31. Шыны тазартқыштар мен шыны жуғыштар			+

Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану ережесіне 4-қосымша

Міндетті ТҚ жұмыстарының тізбесі

Жұмыстардың атауы	КҚ	ТҚ-1	ТҚ-2	
1	2	3	4	

	Автокөлік құралы (кабина, шанақ)			
1. Автокөлік құралын (тіркеме, жартылай тіркеме) карау, есіктердің, платформаның жай-күйін және олардың тиек тетіктерін тексеру				+
2. Шалқайтқыш платформаның едені қаңқасының, тұтқаларының, отырғыштарының, аяқ салғыштарының, кірқалқандарының, тораптарының және бөлшектерінің жай-күйі мен бекітілуін тексеру				+
3. Пайдаланылған газдарды шығару жүйесінің бекітілуі мен герметиктігін тексеру және қажет кезде ақаулықты жою				+
4. Шалқаймалы кабинаның тіреу-шектеу құрылғысын тексеру				+
5. Автомобиль-тартқыштың ершікті құрылғысының қармауыш серіппелерінің, тиек жұдырығының және ысырма серіппелерінің жай-күйі мен бекітілуін тексеру				+
6. Қауіпсіздік белдіктерінің бүтіндігін тексеру				+
7 .	М ы н а л а р д ы ң :			

- 7.1 артқы жақ айналарының;
- 7.2 мемлекеттік нөмір белгілерінің;
- 7.3 тіреу-тіркеу құрылғысының жай-күйі мен бекітілуін тексеру +
Автобустар бойынша қосымша жұмыстар
8. Салон еденінің, аяқ салғыштарының, тұтқаларының, шынылары және есіктерінің жай-күйін тексеру +
9. Пневматикалық аспаның герметиктігін тексеру +
10. Есіктердің ашылу тетіктерінің жұмысын тексеру +
11. Салоннан жүргізушіге сигнал беру тетігінің жұмысын, салон мен аяқ салғыштардың, көлемді шамдар мен маршрут көрсеткіштерінің жарығын тексеру +
Ж и н а у - ж у у ж ұ м ы с т а р ы
12. Кабина (шанақ) мен платформаны жинау +
13. Автокөлік құралын жуу (қажет болса), санитарлық өңдеу жүргізу +
14. Артқы жақ айналары мен фараларын, кіші фараларды, бұрылыстар көрсеткіштерін, артқы шамдар мен тоқтату сигналдарын, кабина шынылары мен нөмір белгілерін сүрту +
Қозғалтқыш (майлау және салқындату жүйелерін қоса алғанда)
15. Картердегі майдың деңгейін тексеру +
16. Салқындату жүйесіндегі сұйықтықтың деңгейін тексеру +
17. Қозғалтқыш картердің желдеткіші жүйесін тазалау және оның герметиктігін тексеру +
Қ о р е к т е н д і р у ж ү й е с і
18. Қоректендіру жүйесі тораптарының жай-күйін, олардың бекітілуін және жалғанған жерлердің герметиктігін тексеру +
19. Бос жүріс режиміндегі иінді білік айналысының ең төменгі жиілігін және пайдаланылған газдардағы көміртек тотығы мен көмірсутегілердің құрамын, дизельдік қозғалтқыштарда түтіндену деңгейін тексеру және қажет кезде реттеу +
20. Қалтқы камерасындағы отынның деңгейін, қозғалтқыштың қосылу жеңілдігін және жұмысын тексеру +
21. Дизельдік қозғалтқыштың жұмысын, жоғарғы қысымды отын сорғысының, бүріккіштердің, иінді біліктің айналу жиілігін реттегіштің жарамдылығын тексеру.

- Отын бүркудің алға шығу бұрышын тексеру. Қажет болса реттеу жұмыстарын орындау +
- Сұйытылған табиғи және сығылған мұнай газымен жұмыс істейтін автокөлік құралдарының қоректендіру жүйесі бойынша ерекше жұмыстар
22. Газ жабдығы қосылыстарының герметиктігін тексеру +
23. Газ редукторынан тұнбаны құйып алу +
24. Магистральдық сүзгінің сүзгіш элементі мен газ редукторының торлы сүзгісін алу және тазарту +
25. Барлық газ жүйесінің герметиктігін азотпен немесе сығылған ауамен тексеру +
26. Газ жабдығы мен газ құбырларының жай-күйі мен бекітілуін, газ баллонының рама лонжерондарына бекітілуін тексеру +
27. Редуктордың бірінші және екінші сатыларындағы қысымды, штоқтың жүрісі мен редуктордың екінші сатысы клапанының герметиктігін, түсіру құрылғысының герметиктігін тексеру +
28. Қозғалтқыш газбен жұмыс істеген кезде от алдырудың алға шығу бұрышының қойылуын тексеру +
29. Газбен жұмыс істейтін қозғалтқыштың жұмысын иінді біліктің түрлі айналу жиіліктері кезінде тексеру. Пайдаланылған газдардағы көміртек тотығының құрамын тексеру және қажет болса реттеу +
- Э л е к т р ж а б д ы ғ ы
30. Жарық беру, жарықтық сигнал беру, дыбыстық сигнал аспаптарының, шыны тазартқыштар мен желге қарсы шыны жуғыштың жұмысын тексеру +
31. Бақылау-өлшеу аспаптарының жұмысын тексеру +
32. Жарық және сигнал беру лампалары мен аспаптар қалқаншасының, бақылау-өлшеу аспаптарының, фаралардың, кіші фаралардың, артқы шамдардың, тоқтату сигналының және жарықты ауыстырып қосқыштың, ал жылдың суық мезгілінде іске қосу жылытқышы жылыту жүйесінің электр жабдығы аспаптарының жұмысын тексеру +
33. Шыны тазартқыштың және желге қарсы шыны мен фараларды жуғыштардың жұмысын тексеру +
34. Фаралардың орнатылуын, бекітілуін және жұмысын тексеру, жарық ағынының бағытын реттеу +

35. От алдырғышты ұзу-бөлу түйіспелерін тазалау немесе қажет болса ауыстыру. Тұйықталу күйінің бұрышы бойынша саңылауды реттеу +
36. От алдыру оттықтары мен катушкасының жұмысын т е к с е р у +
- Ілінісу және берілісті ауыстырып қосу қорабы
37. Ілінісу гидрожетегіндегі сұйықтықтың деңгейін т е к с е р у +
38. Ілінісуді ажырату тетігінің жұмысын тексеру +
39. Тарту серіппесінің жұмысын және ілінісу басқышының еркін жүрісін тексеру +
40. Гидрожетек (пневможетек) жүйесінің герметиктігін және ілінісудің жұмыс істеуін тексеру, қажет болса реттеу +
41. Гидромеханикалық беріліс қорабындағы майдың деңгейін тексеру +
- К а р д а н д ы б е р і л і с
42. Аспалы мойынтіректің жай-күйін, аралық тіреулер мен фланецтердің бекітілуін тексеру +
43. Топсалардағы және көпкілтек қосылыстардағы люфтты және карданды біліктің соғуын тексеру +
- А р т қ ы (о р т а ң ғ ы) б е л д і к
44. Қосылыстардың герметиктігін және картердің және артқы белдік редукторы мен доңғалақ берілістерінің, басты берілістің жетекші тістегершігінің фланеці гайкасының жай-күйін тексеру (карданды білік ағытылған кезде) +
45. Жарты біліктердің фланецтерін тексеру және қажет болса бекіту +
- Р у л ь д і к б а с қ а р у
46. Рульдік басқару жетегінің жай-күйін тексеру +
47. Рульдік басқару гидрокүшейткішінің жарамдылығы мен герметиктігін тексеру +
48. Руль колонкасы мен руль тетігінің бекітілуін т е к с е р у +
49. Рульдік басқарудың карданды білігінің сыналары гайкаларының тартылуын тексеру +
50. Руль ілмегі гайкасының тартылуын тексеру +
51. Руль доңғалағының люфтын, руль тартымдары

топсаларының жай-күйі мен бекітілуін тексеру +

А л д ы ң ғ ы б е л д і к

52. Бұрылыс жұдырықтары шетмойындарының және алдыңғы доңғалақтар мойынтіректерінің жай-күйін тексеру +

53. Алдыңғы доңғалақтар мойынтіректерінің тартылуын р е т т е у +

54. Тең бұрыштық жылдамдықтар топсаларының жай-күйін т е к с е р у +

55. Шар тіректері мен сайлент-блоктардың жай-күйін т е к с е р у +

56. Алдыңғы білік арқалығының бекітілуі мен қойылу дұрыстығын және рессорды тексеру +

Т е ж е г і ш ж ү й е с і

57. Тежегіш басқышының еркін жүрісін тексеру +

58. Тежегіш сұйықтығының деңгейін тексеру +

59. Жүйенің герметиктігін тексеру +

60. Тежегіштердің жұмысын тексеру +

61. Субөлгіштен және тежегіштер пневможетегінің ауа баллондарынан конденсатты төгу +

62. Тежегіш жүйесі тораптарының, оның ішінде басты тежегіш цилиндрінің, тежегіш камераларының, олардың кронштейндерінің және ашылмалы жұдырықтары тіректерінің, алдыңғы және артқы доңғалақтардың тіреу тежегіш қалқандарының бекітілуін тексеру +

63. Құбырлардың, шлангалардың және тетіктердің жай-күйі мен герметиктігін тексеру +

64. Сығымдағыштың жұмысын және пневможетек жүйесіндегі қысымды контурлар бойынша тексеру +

65. Тежегіштерді күшейткіштің жай-күйі мен жұмысын т е к с е р у +

66. Тежегіш барабандарының, дискілерінің, қалыптарының, жапсырмаларының, серіппелерінің және доңғалақтар мойынтіректерінің (күпшектері алынған кездегі) жай-күйін тексеру +

67. Тежегіш камералары штоктарының шплинговкасын және олардың жұмыс жүрісін тексеру +

68. Тежегіш басқышының еркін жүрісін тексеру +

69. Жұмыс және тұрғызу тежегішінің жұмыс тиімділігін тексеру және реттеу +

70. Тежегіш күштер реттеуішінің жұмысын тексеру				+
71. Тежегіш сұйықтығын тексеру және қажет болса үстемелеп құю				+
		Рама, аспа, доңғалақтар		
72. Доңғалақтардың бекітілуі мен жай-күйін тексеру			+	+
73. Шиналардағы қысымды тексеру			+	+
74. Артқы белдіктің (ортаңғы белдіктің) орналасуының дұрыстығын (қисаюдың болмауын), раманың, буксир құрылғысының жай-күйін тексеру				+
75. Рессор қамыттарының, баспалдақтарының және саусақтарының, амортизаторлардың, реактивтік штангалардың және теңгеру аспасы біліктерінің бекітілуін тексеру				+
76. Амортизаторлардың герметиктігі мен бекітілуін тексеру				+
77. Көлденең орнықтылық тұрақтандырғышының бекітілуін тексеру				+
78. Шиналар бұжыртабаны суретінің тереңдігін тексеру				+

Ескерту: Тиісті графадағы (+) белгісі операцияның қызмет көрсетудің осы түріне тиісті екенін көрсетеді.

Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану ережесіне
5-қосымша
Автокөлік құралдарына КҚ бойынша негізгі жұмыстардың тізбесі

Операциялардың атауы	Ескерту
1	2

	Автокөлік құралы (кабина, шанақ)
1. Автокөлік құралын (тіркемені, жартылай тіркемені) тексеру, сыртқы зақымдануларды байқау, есіктердің, платформаның және олардың тиек тетіктерінің жай-күйін тексеру, жинақталуын тексеру	
2. Шалқайма кабинаның тіреу-шектеу құрылғысын тексеру	Байқалған кезде ақаулылықты жою

3. Автомобиль-тартқыштың ершікті құрылғысының қармауыштары серіппелерінің, тиек жұдырығының және ысырма серіппелерінің жай-күйі мен бекітілуін тексеру
4. Қауіпсіздік белдіктерінің бүтіндігін тексеру
5. Шыныны жылыту және қыздыру жүйелерінің жұмысын тексеру
6. Мыналардың:
- 6.1 артқы жақ айналарының;
- 6.2 күннен қорғайтын маңдайшалардың;
- 6.3 мемлекеттік нөмір белгілерінің;
- 6.4 тіреу-тіркеу құрылғысының жай-күйі мен Ершікті бекітілуін тексеру тартқыштарда
7. Платформаны көтеру тетігі гидрожүйесінің герметиктігін, майының деңгейін және жұмысын тексеру Өзі аударғыштарда
- Автобустар бойынша қосымша жұмыстар
8. Еденнің, аяқ салғыштардың, тұтқалардың, отырғыштардың, шынылардың және салон есіктерінің жай-күйін тексеру
9. Пневматикалық аспаның герметиктігін тексеру
10. Есіктерді ашу тетіктерінің жұмысын тексеру
11. Салоннан жүргізушіге сигнал беру жұмысын, салонның және аяқ салғыштардың, көлемді шамдар мен маршрут көрсеткіштерінің жарығын тексеру
- Жинау - жуу жұмыстары
12. Кабинаны (шанақты) және платформаны жинау Арнайы жүктерді
13. Автомобильді жуу (қажет болса) және кептіру, тасымалдау кезінде санитарлық өңдеуді жүргізу
14. Артқы жақ айналарын, фараларды, кіші фараларды, бұрылыстар көрсеткіштерін, артқы шамдар мен тоқтату сигналдарын, кабинаның шынысын, сондай-ақ нөмірлік белгілерін сүрту
- Қозғалтқыш (майлау және салқындату жүйелерін қоса алғанда)
15. Картердегі майдың деңгейін тексеру
16. Салқындату жүйесіндегі сұйықтықтың деңгейін тексеру
17. Майлау және салқындату жүйелерінің герметиктігін тексеру

Қ ұ ю ж ұ м ы с т а р ы

18. Автокөлік құралына отын құю
19. Желге қарсы шынылар мен фараларды жуғыштардың кеспекшелерін сумен толтыру (ү с т е м е л е п құ ю)
20. Барлық қосылыстардың герметиктігі мен бекітілуін тексеру
21. Жоғарғы қысымды отын сорғысындағы және Дизельдік иінді біліктің айналу жиілігін реттегіштегі қозғалтқыштарда майдың деңгейін тексеру
22. Отын сүзгілерінен тұнбаны төгу Дизельдік қозғалтқыштарда
23. Газ жабдығының бекітілуін тексеру Газбаллонды автомобильдерде
24. Газ жабдығы қосылыстарының герметиктерін тексеру
25. Газ жүйесінің арматурасы мен аспаптарын тазалау
26. Газ редукторынан тұнбаны төгу Электр жабдығы
27. Жарық беру, жарықтық сигнал беру, дыбыстық сигнал аспаптарының, шыны тазартқыштар мен желге қарсы шыны жуғыштың жұмысын тексеру
28. Бақылау-өлшеу аспаптарының жұмысын тексеру
29. Ілінісу және берілісті ауыстырып қосу қорабы Ілінісу гидрожетегіндегі сұйықтықтың деңгейін тексеру
30. Ілінісуді ажырату тетігінің жұмысын тексеру
31. Гидромеханикалық берілісті ауыстырып қосу қорабындағы майдың деңгейін тексеру
32. Рульдік басқару жетегінің жай-күйін тексеру
33. Рульдік басқару гидрокүшейткішінің жай-күйі мен герметиктігін тексеру
34. Тежегіш басқышының еркін жүрісін тексеру Сырттай тексеру
35. Тежегіш сұйықтығының деңгейін тексеру
36. Жүйенің герметиктігін тексеру

37.	Тежегіштердің жұмысын тексеру
38.	Субөлгіш пен тежегіштер пневможетегінің ауа баллондарынан конденсатты төгу
39.	Доңғалақтардың бекітілуі мен доңғалақтар т е к с е р у жай-күйін
40.	Шиналардағы қысымды тексеру
41.	Доңғалақ редукторының герметиктігін тексеру Автобустарда
42.	Шанақ күйін реттеуішті тексеру Сондай

Автокөлік құралдарын техникалық
пайдалану ережесіне
6-қосымша
**Автокөлік құралдарына ТҚк бойынша
негізгі жұмыстардың тізбесі**

Жұмыстардың атауы	ТҚ-1 ТҚ-2 МҚ(С)		
	(А) (В)		
1	2	3	4

КҚ	көзделген жұмыстарды орындау
	Автокөлік құралы (шанақ, кабина, платформа)
1.	Шалқайтқыш платформаның едені қаңқасының, тұтқаларының, отырғыштарының, аяқ салғыштарының, кірқалқандарының, тораптарының және бөлшектерінің жай-күйі мен бекітілуін тексеру +
2.	Шанақ пен кабина бояуының жай-күйін тексеру және қажет болса сәйкестікке келтіру +
3.	Қозғалтқыш тірегінің жай-күйі мен бекітілуін т е к с е р у +
4.	Пайдаланылған газдарды шығару жүйесінің бекітілуі мен герметиктігін тексеру және қажет болса ақаулықты ж о ю +
	Қ о з ғ а л т қ ы ш
5.	Жетек белдіктерінің тартылуын тексеру. Қажет болса реттеу +
6.	Қозғалтқыш картерінің желдету жүйесін тазарту және оның герметиктігін тексеру +

Қоректендіру жүйесі

7. Карбюратор мен отын сорғысын ағыту, жуу. Дроссельдік және ауа қалқалағыштарының жұмысын тексеру және қажет кезде реттеу. Карбюратор мен отын сорғысының жұмысын стендте тексеру +
8. Қоректендіру жүйесі тораптарының жай-күйін, олардың бекітілуін және қосылыстардың герметиктігін тексеру +
9. Отын багының, құбырлардың, отын сорғысының және карбюратордың бекітілуі мен герметиктігін, жетектің жұмысын, дроссельдік және ауа қалқалағыштардың ашылу мен жабылуының толықтығын тексеру +
10. Бос жүріс режиміндегі иінді біліктің ең төменгі айналу жиілігін және пайдаланылған газдардағы көміртек тотығы мен көмірсутегілердің құрамын, ал дизельдіктерде түтіндену деңгейін тексеру және қажет болса реттеу +
11. Қалтқы камерасындағы отынның деңгейін, қозғалтқыштың іске қосылуы мен жұмысын тексеру
12. Жоғарғы қысымды отын сорғысын (дизельдерде) ажырату, жуу және оның жай-күйі мен жұмысын стендте тексеру +
13. Отын багын жуу және қоректендіру жүйесінің құбырларын үрлеу +
14. Дизельдік қозғалтқыштың жұмысын, жоғарғы қысымды отын сорғысының, бүріккіштердің, иінді біліктің айналу жиілігін реттеуіштің жарамдылығын тексеру. Отын бүркудің алға шығу бұрышын тексеру. Қажет болса реттеу жұмыстарын орындау +
Сұйытылған және сығылған газбен жұмыс істейтін автокөлік құралдарының қоректендіру жүйесі бойынша ерекше жұмыстар
15. Магистральдық сүзгінің сүзу элементін және газ редукторының торлы сүзгісін ажырату және тазарту +
16. Магистральдық, толтыру және шығыс вентильдері штоктарының оймалы бөліктерін майлау +
17. Араластырғыштың ауа сүзгісін ажырату және жуу. Араластырғыш ваннасына жаңа май құю +
18. Карбюратордан жалынсөндіргішті ажырату,

- торларын жуу және сығылған ауамен үрлеу +
19. Барлық газ жүйесінің герметиктігін азотпен немесе сығылған ауамен тексеру +
20. Газ жабдығы мен газ құбырларының жай-күйі мен бекітілуін, газ баллонының рама лонжерондарына бекітілуін тексеру +
21. Редуктордың бірінші және екінші сатыларындағы қысымды, штоктың жүрісі мен редуктордың екінші сатысы клапанының герметиктігін, түсіру құрылғысының герметиктігін тексеру +
22. Газбен жұмыс істейтін қозғалтқыштың жұмысы кезінде от алдырудың алға шығу бұрышының қондырмасын тексеру +
23. Газбен жұмыс істейтін қозғалтқыштың жұмысын иінді біліктің түрлі айналу жиіліктері кезінде тексеру. Пайдаланылған газдардағы көміртек тотығының құрамын тексеру және реттеу +
- Э л е к т р ж а б д ы ғ ы
24. Жарық және сигнал беру лампалары мен аспаптар қалқаншасының, бақылау-өлшеу аспаптарының, фаралардың, артқы шамдардың, тоқтату сигналының және жарықты ауыстырып қосқыштың, ал жылдың суық мезгілінде жылыту жүйесін іске қосу жылытқышының электр жабдығы аспаптарының жұмысын тексеру +
25. Шыны тазартқыштар мен желге қарсы шыны мен фараларды жуғыштардың жұмысын тексеру +
26. Фаралардың орнатылуын, бекітілуін және жұмысын тексеру, жарық шоғының бағытын реттеу +
27. Жарықты аяқпен ауыстырып қосқыш пен тоқтату сигналын ажыратқыш бетін және клеммаларын кірден т а з а р т у +
28. От алдырғыштың үзу-бөлу түйіспелерін тазалау немесе қажет болса ауыстыру. Тұйықталу күйінің бұрышы бойынша саңылауды реттеу +
29. От алдырғыштардың үзу-бөлу түйіспелерін ажырату, тазарту, оның жай-күйін стендте тексеру және реттеу Жылына бір рет
30. Стартердің, генератордың, от алдырғышты үзгіш-бөлгіштің бекітілуін және электрлік қосылыстар түйіспелерінің жай-күйін тексеру +

31. Генераторды, стартерді ажырату, тазарту, үрлеу, тозған бөлшектерді ауыстыру және мойынтіректерді майлау Жылына бір рет
32. Оттықтар оқшаулағыштарының ұштықтарын және от алдырғыштың үзгіш-бөлгішін ластанудан тазарту Күзде
33. Оттықтар мен от алдыру катушкасының жұмысын т е к с е р у +
34. От алдыруды және отын бүркүді басқарудың процессорлық жүйесін тексеру және қажет болса нормаға келтіру (жасаушы кәсіпорынның нұсқаулығына с ә й к е с) +
35. Аккумулятор батареясын зарядтау үшін ағыту және электролиттің тығыздық деңгейін сәйкестікке к е л т і р у К ү з д е
36. Гидрожетек (пневможетек) жүйесінің герметіктігін және ілінісудің жұмыс істеуін тексеру, қажет болса р е т т е у +
37. Тарту серіппесінің жұмысын және ілінісу басқышының еркін жүрісін тексеру +
38. Берілісті ауыстырып қосу қорабының бекітілуі мен герметіктігін, берілісті ауыстырып қосу тетігі жетегінің жұмысын тексеру +
- Гидромеханикалық берілісті ауыстырып қосу қорабы
39. Электр сымдары ұштықтарының бекітілуін тексеру +
40. Берілісті автоматты ауыстырып қосу режимдерінің реттелу дұрыстығын тексеру +
41. Жүйедегі майдың қысымын тексеру +
42. Майдың температурасы мен қысымы датчиктерінің жарамдылығын тексеру +
- К а р д а н д ы б е р і л і с
43. Аспалы мойынтіректің жай-күйін, аралық тіректер мен фланецтердің бекітілуін тексеру +
44. Топсалардағы және көпкілтек қосылыстардағы люфтты және карданды біліктің соғуын тексеру +
- А р т қ ы (о р т а ң ғ ы) б е л д і к
45. Қосылыстардың герметіктігін және картердің және артқы белдік редукторы мен доңғалақ берілістерінің,

- басты берілістің жетекші тістегершігінің фланеці
гайкасының жай-күйін тексеру (карданды білік
ағытылған кезде) +
46. Жарты біліктердің фланецтерін тексеру және қажет
кезде бекіту +
47. Рульдік басқару және алдыңғы белдік
Рульдік басқару қартері мен руль
гидрокүшейткішінің герметиктігін тексеру +
48. Руль колонкасы мен руль тетігінің бекітілуін
т е к с е р у +
49. Рульдік басқару карданды білігінің сыналары
гайкаларының тартылуын тексеру +
50. Руль ілмегі гайкасының тартылуын тексеру +
51. Руль доңғалағының люфтын, рульдік тартымдар
топсаларының жай-күйі мен бекітілуін тексеру +
52. Рульдік басқару гидрокүшейткішінің жұмыс
істеуін тексеру, егер қажет болса, сұйықтықты
ү с т е м е л е п қ ұ ю +
53. Бұрылыс жұдырықтары цапфаларының және
алдыңғы доңғалақтар мойынтіректерінің жай-күйін
т е к с е р у +
54. Алдыңғы доңғалақтар мойынтіректерінің
тартылуын реттеу +
55. Тең бұрыштық топсалардың жай-күйін тексеру +
56. Шар тіректерінің және сайлент-блоктардың
жай-күйін тексеру +
57. Алдыңғы білік арқалығы мен рессорларды орнату
дұрыстығын тексеру +
58. Алдыңғы доңғалақтардың қойылу бұрыштарын тексеру.
Қажет болса реттеу жұмыстарын орындау +
59. Алдыңғы таған-амортизатордың герметиктігі мен
бекітілуін тексеру +
60. Руль гидрокүшейткішіндегі сұйықтықты үстемелеп
құю немесе ауыстыру +
- Т е ж е г і ш ж ү й е с і
61. Тежеу жүйесіндегі крандар мен құйып алу
құрылғыларының жай-күйі мен жұмысын тексеру Күзде
62. Тежегіш жүйесі тораптарының, оның ішінде
басты тежегіш цилиндрінің, тежегіш камераларының,

олардың кронштейндерінің және ашу жұдырықтары тіректерінің, алдыңғы және артқы доңғалақтардың тіреу тежегіш қалқандарының бекітілуін тексеру	+
63. Құбырлардың, шлангалардың және тетіктердің жай-күйі мен герметиктігін тексеру	+
64. Сығымдағыштың жұмысын және пневможетек жүйесіндегі қысымды контурлар бойынша тексеру	+
65. Тежегіштерді күшейткіштің жай-күйі мен жұмысын тексеру	+
66. Тежегіш барабандарының, дискілерінің, қалыптарының, жапсырмаларының, серіппелерінің және доңғалақтар мойынтіректерінің (күпшектері алынған кездегі) жай-күйін тексеру.	+
67. Тежегіш камералары штоктарының шплинговкасын және олардың жұмыс жүрісін тексеру	+
68. Тежегіш басқышының еркін жүрісін тексеру.	+
69. БҚЖ жұмыс істеу параметрлерін тексеру және қажет кезде нормаға келтіру	Жасаушы кәсіпорынның нұсқаулығына сәйкес
70. ТҚЖ жұмыс істеу параметрлерін тексеру және қажет кезде сәйкестікке келтіру	Сондай
71. Жұмыстық және тұрғызу тежегішінің жұмыс тиімділігін тексеру және реттеу	+
72. Мотор тежегіші жетегінің жай-күйі мен жұмысын тексеру	+
73. Тежегіш күштерін реттегіштің жұмысын тексеру	+
74. Тежегіш сұйықтығын тексеру және қажет кезде үстемелеп құю	+
75. Тежегіш сұйықтығын ауыстыру	Екі жылда бір рет
76. Қатуға қарсы сақтандырғыштағы жұмыстық сұйықтықты ауыстыру	+
77. Икемді тежегіш шлангаларын ауыстыру	Екі жылда бір рет
78. Артқы (ортаңғы белдіктің) орналасу дұрыстығын (қисаюдың болмауы), раманың, буксир құрылғысының жай-күйін тексеру	Рама, аспа, доңғалақтар
79. Рессорлар, амортизаторлар қамыттарының,	+

баспалдақтарының	және	саусақтарының,		
реактивтік	штангалардың	және	теңгеру	аспасы
біліктерінің	бекітілуін	тексеру		+
80.	Амортизаторлардың	герметиктігі	мен	
бекітілуін	тексеру			+
81.	Көлденең	орнықтылық	тұрақтандырғышының	
бекітілуін	тексеру			+
82.	Доңғалақтар	күпшектерінің	мойынтіректеріндегі	
саңылауды	реттеу			+
83.	Доңғалақтардың	жай-күйі	мен	бекітілуін,
шиналардың	және	шиналардағы	ауа	қысымының
жай-күйін	тексеру			+
84.	Шиналар	бұжыртабаны	суретінің	тереңдігін
тексеру				+
85.	Шиналар	мен	қосарланған	доңғалақтардың
арасында	тұрып	қалған	бөгде	заттарды
алып	тастау			+
	Майлау	және	тазарту	жұмыстары
86.	Агрегаттардың	картерлеріндегі	сапундарды	тазарту
				+
87.	Рульдік	басқару	гидроқүшейткіші	сорғысының
сүзгілерін	және	тежегіштер	күшейткішінің	сүзгісін
ажырату	және	жуу		+
88.	Ылғал	бөлгіштің	сүзу	элементтерін
жуу				+
89.	Тежегіштердің	пневматикалық	жетегінің	
баллондарынан	конденсатты	төгу		Күзде

Ескерту: Тиісті графадағы (+) белгісі операцияның қызмет көрсетудің осы түріне тиісті екенін көрсетеді.

Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану ережесіне

7-қосымша

Автокөлік құралдарының КҚ, ТҚ және ТЖ жұмыстары еңбекті қажет ету нормативтері (жоспарлау мақсаттары мен технологиялық есептер үшін)

Автокөлік құралдары, үлгісі, класы					Еңбекті қажет ету

	КҚ	ТҚ-1	ТҚ-2		ТЖ
	____	____	____		Адам.сағат/
	Бір қызмет				1000 км
	көрсетуге				
	адам.сағат				

		1	2	3	4	5
1.	Жеңіл		автомобильдер:			
1.1.	Аса кіші	класты	(қозғалтқыш.			
тың	1,2	литрге	дейінгі	жұмыстық		
көлемі,	автомобильдің		850	кг		
дейінгі	жабдықталған массасы)		0,20	2,0	7,5	2,5
1.2.	Кіші	класты	(қозғалтқыштың			
1,2	л-ден	1,8	л-ге	дейінгі		
жұмыстық	көлемі,		автомобильдің			
850	кг-нан	1150	кг-ға	дейінгі		
жабдықталған	массасы)		0,30	2,3	9,2	2,8
1.3.	Орта	класты	(қозғалтқыштың			
1,8	л-ден	3,5	л-ге	дейінгі		
жұмыстық	көлемі,		автомобильдің			
1150	кг-нан	1500	кг-ға	дейінгі		
жабдықталған	массасы)		0,50	2,9	11,7	3,2
2.	Бензиндік		қозғалтқышы		бар	
а в т о б у с т а р						
2.1.	Аса кіші	класты	(ұзындығы	0,50	4,0	15,0
5	м - ге		д е й і н)		
2.2.	Кіші	класты	(ұзындығы	0,70	5,5	18,0
6 , 0 - 7 , 5			м)			
2.3.	Орта	класты	(ұзындығы	0,80	5,8	24,0
8 , 0 - 9 , 5			м)			
2.4.	Үлкен	класты	(ұзындығы	1,00	7,5	31,5
1 0 , 5 - 1 2 , 0			м)			
3.	Дизельдік		қозғалтқыштары			
б а р						
			а в т о б у с т а р :			
3.1.	Орта	класты	(ұзындығы	0,80	5,8	24,0
8 , 0 - 9 , 5			м)			
3.2.	Үлкен	класты	(ұзындығы	1,40	10,0	40,0
1 0 , 0 - 1 2 , 0			м)			
3.3.	Аса үлкен	класты	(ұзындығы	1,80	13,5	47,0
1 6 , 5 - 1 8 , 0			м)			
4.	Бензиндік		қозғалтқышы		бар	
ж ү к						
			а в т о м о б и л ь д е р і :			
4.1.	Ернеулі		автомобильдер,			

жүк	көтергіштігі,	т:			
4.1.1. 0,4		0,20	2,2	7,3	2,8
4.1.2. 1,0		0,30	2,4	7,6	2,9
4.1.3. 2,5		0,42	2,9	10,8	3,6
4.1.4. 4,0		0,45	3,0	10,9	3,7
4.1.5. 5,0		0,50	3,5	12,6	4,0
4.1.6. 7,5		0,55	3,8	16,5	6,0

4.2. Автомобиль-тартқыштар.					
Жүгі	бар	жартылай	тіркеменің		
м а с с а с ы ,		т :			
4.2.1.	6,5-10,5		0,35	4,10	11,6 4,6
4.2.2.	12,0		0,45	4,15	11,9 4,8
4.2.3.	18,5 дейін		0,55	4,20	18,8 6,6

4.3. Өзіаударғыш автомобильдер,					
жүк	көтергіштігі,		т		
4.3.1.	3,0 - 3,5		0,48	2,5	10,5 4,3
4.3.2.	5,0 - 5,8		0,80	3,1	12,4 4,6

5. Дизельдік қозғалтқыштары					
бар	жүк	автомобильдері:			
5.1.	Ернеулі,	жүк	көтергіштігі,		т:
5.1.1.	8,0		0,75	3,4	13,8 6,7
5.1.2.	12,0		0,67	3,6	14,7 6,7
5.1.3.	20,0 және артық		1,65	27,1	53,6 16,4

5.2. Автомобиль-тартқыштар. Жүгі					
бар	жартылай	тіркеменің	массасы,		т:
5.2.1.	17,75		0,35	3,20	12,5 6,0
5.2.2.	19,1		0,67	3,74	15,95 6,35
5.2.3.	26,0		0,67	3,85	16,17 6,82

5.3. Өзіаударғыш автомобильдер,					
жүк	көтергіштігі,		т:		
5.3.1.	8,0		0,50	3,91	15,87 6,90
5.3.2.	10,0		0,55	3,91	16,67 9,77
5.3.3.	12,0		0,55	4,04	16,91 7,13
5.3.4.	27,0		0,60	13,5	60,5 20,35
5.3.5.	40,0		0,60	13,7	60,7 24,95

6. Тіркемелер					
6.1.	Бір	білікті,	жүк	көтергіштігі	
	3,0 т дейін:			0,1	0,4 2,1 0,4
6.2.	Екі	білікті,	жүк	көтергіштігі,	

6.2.1.	8,0 дейін	0,3	1,0	5,5	1,4
6.2.2.	8,0 және артық	0,4	1,6	6,1	2,0
7.	Жартылай	тіркемелер,		жүк	
көтергіштігі,		т :			
7.1.	11,5	0,3	0,9	4,5	1,3
7.2.	13,5	0,3	1,0	4,5	1,4
7.3.	20,0	0,3	1,0	5,0	1,45

Ескерту: Сұйытылған мұнай немесе сығылған табиғи газды қолдану арқылы жұмыс істейтін автокөлік құралдарының ТОк (адам) және ТЖ (адам/1000 км) бойынша жұмыстарының нормативтік еңбекті қажет етуі тиісінше жұмыс түрлері бойынша төмендегідей артады:

- 1) КҚ сұйытылған мұнай газы үшін 0,15-ке және сығылған табиғи газ үшін 0,2 - ке ;
- 2) ТҚ-1 сұйытылған мұнай газы үшін 0,4-ке және сығылған табиғи газ үшін 0,8 - ге ;
- 3) ТҚ-2 сұйытылған мұнай газы үшін 1,2-ге және сығылған табиғи газ үшін 0,2 - ке ;
- 4) ТЖ сұйытылған мұнай газы үшін 0,2-ге және сығылған табиғи газ үшін 0,6 -ға.

Автокөлік құралдарын техникалық пайдалану ережесіне 8-қосымша

Автокөлік құралдарының ТҚ-1 және ТҚ-2 кезеңділігі (мың км)

Автокөлік құралдарының үлгісі	ТҚ-1	ТҚ-2
Жеңіл автомобильдер	5,0	20,0
Автобустар	5,0	20,0
Жүк автомобильдерінің базасында жасалған автомобильдер мен автобустар; толық жетекті автомобильдер, тіркемелер мен жартылай тіркемелер	4,0	16,0

Ескерту: Егер ТҚк кезеңділігінің жасаушы кәсіпорын ұсынған кезеңділіктен айырмашылығы болса, жасаушы кәсіпорынның құжаттамасын басшылыққа алу қажет.

Автокөлік құралдарын пайдалану шарттарының жіктемесі

Пайдалану	Қозғалыс шарттары		
шарттары.	шарттары.		
ның	Елді мекендердің Тұрғындарының	Тұрғындарының саны 100	Тұрғындарының саны 100
санаты	сыртында	саны 100 мыңға	мыңнан артық елді
		дейінгі елді	мекендерде
		мекендерде	
I	Ж ₁ - Р ₁ , Р ₂ , Р ₃	-	-
II	Ж ₁ - Р ₄	Ж ₁ - Р ₁ , Р ₂ , Р ₃ , Р ₄	Ж ₁ - Р ₁ , Р ₂ , Р ₃ , Р ₄
	Ж ₂ - Р ₁ , Р ₂ , Р ₃ , Р ₄	Ж ₂ - Р ₁	-
		Ж ₃ - Р ₁ , Р ₂ , Р ₃	
III	Ж ₁ - Р ₅	Ж ₁ - Р ₅	Ж ₁ - Р ₁ , Р ₂ , Р ₃ , Р ₄ , Р ₅
	Ж ₂ - Р ₅	Ж ₂ - Р ₂ , Р ₃ , Р ₄ , Р ₅	Ж ₂ - Р ₁ , Р ₂ , Р ₃ , Р ₄
	Ж ₃ - Р ₄ , Р ₅	Ж ₃ - Р ₁ , Р ₂ , Р ₃ , Р ₄ , Р ₅	Ж ₃ - Р ₁ , Р ₂ , Р ₃
	Ж ₄ - Р ₁ , Р ₂ , Р ₃ , Р ₄	Ж ₄ - Р ₁ , Р ₂ , Р ₃ , Р ₄ , Р ₅	Ж ₄ - Р ₁
		Р ₅	5
IV	Ж ₅ - Р ₁ , Р ₂ , Р ₃ , Р ₄	Ж ₅ - Р ₁ , Р ₂ , Р ₃ , Р ₄ , Р ₅	Ж ₂ - Р ₅
	Р ₅		Ж ₃ - Р ₄ , Р ₅
			Ж ₄ - Р ₂ , Р ₃ , Р ₄ , Р ₅
			Ж ₅ - Р ₁ , Р ₂ , Р ₃ , Р ₄ , Р ₅
V	Ж ₆ - Р ₁ , Р ₂ , Р ₃ , Р ₄ , Р ₅		

Жол төсемдері:

Ж₁ - цементбетон, асфальтбетон, кеспелтек тас;

Ж₂ - битумминералды қоспалар (шағыл тас немесе битуммен өңделген қиыршық тас);

Ж₃ - өңделмеген шағыл тас (қиыршық тас);

Ж₄ - тұтқырғыш материалдармен өңделген жұмыр тас, шағылған тас, топырақ және беріктігі аз тас (қыстық);

Ж₅ - жергілікті материалдармен беріктетілген және жақсартылған топырақ;
 жатық және бөрене төсемдер;
 Ж₆ - табиғи топырақ жолдар; уақытша карьерішілік және үйінді жолдар;
 қатты төсемі жоқ кіріс жолдары.

Жел рельефінің үлгісі (теңіз деңгейі үстінің биіктігімен белгіленеді):

- Р₁ - жазық (200 м дейін);
- Р₂ - аз төбешікті (200 артық 300 м дейін);
- Р₃ - төбешікті (300 артық 1000 м дейін);
- Р₄ - таулы (1000 артық 2000 м дейін);
- Р₅ - таулы (2000 м артық).

Автокөлік құралдарын техникалық
 пайдалану ережесіне
 10-қосымша

**Пайдалану шарттарына байланысты нормативтерді
 өндеу коэффициенті - К₁**

Пайдалану шарттарының санаты	Коэффициенттің мәндері				
	ТҚ кезеңділігі	Салыстырмалы	КЖ дейінгі	Қосалқы	
		еңбекті қажет	жүріс	бөлшектердің	
		ету ЕҚ		шығысы	
I	1,0	1,0	1,0	1,00	
II	0,9	1,1	0,9	1,10	
III	0,8	1,2	0,8	1,25	
IV	0,7	1,4	0,7	1,40	
V	0,6	1,5	0,6	1,65	

Автокөлік құралдарын техникалық
 пайдалану ережесіне
 11-қосымша

**Табиғи-климаттық жағдайларға байланысты нормативтерді өндеу коэффициенті
 - К₂**

Ауданның сипаты

	ТҚ	Салыс.	КЖ	Қосалқы
	кезеңділігі	тырмалы	дейінгі	бөлшек.
		еңбекті	жүріс	тердің
		қажет ету		шығысы
		Е Қ		
Қоңыржай	1,0	1,0	1,0	1,0
Қ о ң ы р ж а й		ж ы л ы ,		
қ о ң ы р ж а й	ж ы л ы	ы л ғ а л д ы ,		
жылы ылғалды	1,0	0,9	1,1	0,9
Ыстық құрғақ	0,9	1,1	0,9	1,1
Орташа суық	0,9	1,1	0,9	1,1
Суық	0,9	1,2	0,8	1,25

Автокөлік құралдарын пайдалану ережесіне техникалық

12-қосымша

Автокөлік құралдарын пайдалану басталғаннан бастап белгіленген амортизациялық жүрісіне дейінгі жүрісіне байланысты салыстырмалы еңбекті қажет ету ЕҚ нормативтерін өңдеу коэффициенті - K_3

Нормативтік амортизациялық жүріс үлестеріндегі пайдалану басталғаннан бергі жүріс	Автокөлік құралдары		
	Жеңіл	Жүк	Автобустар
	автомобильдер	автомобильдері	
0,25 дейінгі	0,4	0,5	0,4
0,25 артық 0,50 дейін	0,7	0,8	0,7
0,50 артық 0,75 дейін	1,0	1,0	1,0
0,75 артық 1,00 дейін	1,4	1,3	1,2
1,00 артық 1,25 дейін	1,5	1,4	1,3
1,25 артық 1,50 дейін	1,6	1,5	1,4
1,50 артық 1,75 дейін	2,0	1,8	1,6
1,75 артық 2,00 дейін	2,2	2,1	1,9
2,00 артық	2,5	2,5	2,1

Автокөлік құралдарын техникалық
пайдалану ережесіне
13-қосымша

Қызмет көрсетілетін және жөнделетін автокөлік құралдарының санына байланысты ТҚ және ТЖ нормативтерін өңдеу коэффициенті - K_4

Қызмет көрсетілетін жөнделетін автокөлік құралдарының саны	Автокөлік құралдары топтарының және жағынан	технологиялық қабысатын	саны
100-ге дейін	1,15	1,20	1,30
101 - ден дейін		200 - ге	
201 - ден дейін	1,05	1,10	1,20
300 - ден дейін	0,95	1,00	1,10
600-ден артық	0,85	0,90	1,05
	0,80	0,85	0,95